

MINISTÈRE DES TRANSPORTS.

Administration de la Marine.

5e Bureau.

N° 5/

RAPPORT ANNUEL sur la PÊCHE MARITIME.

Année 1936.

Transmis avec les compliments de l'Administration de la Marine,
90, rue de la Loi,
à BRUXELLES.

Koninkrijk België

Royaume de Belgique

Bestuur van het Zeewezen

Administration de la Marine

Bestuurlijk Jaarverslag over de Zeevisscherij

Rapport administratif

SUR LA

PÊCHE MARITIME

1936

Hooge raad voor de Zeevisscherij. — Commissie voor Mossel- en Zeevischteelt. — Visscherijonderwijs. — Onderzoekraad voor de Scheepvaart. — Gemeenschappelijke kas voor de Zeevisscherij. — Zeewetenschappelijke Instituut. — Propagandacommissie voor de zeevisserij. — Indeling der Visscherijvaartuigen en hun bemanning.

Conseil supérieur de la Pêche Maritime. — Commission de Mariculture et de Mytiliculture. — Enseignement de la Pêche Maritime. — Caisse commune de la Pêche Maritime. — Institut des Études Maritimes. — Commission de Propagande pour le poisson de mer. — Répartition des Bateaux de pêche et de leurs équipages.

U. B. GEN V

1967B180

P 3425 (1)

Koninkrijk België

Royaume de Belgique

Bestuur van het Zeewezen Administration de la Marine

Bestuurlijk
Jaarverslag over de Zeevisscherij

Rapport administratif

SUR LA

PÊCHE MARITIME

1936

Hooge raad voor de Zeevisscherij. — Commissie voor Mossel- en Zeevischteelt. — Visscherijonderwijs. — Onderzoeksraad voor de Scheepvaart. — Gemeenschappelijke kas voor de Zeevisscherij. — Zeewetenschappelijke Instituut. — Propagandacommissie voor de zeevisch. — Indeling der Visschervaartuigen en hun bemanning.

Conseil supérieur de la Pêche Maritime. — Commission de Mariculture et de Mytiliculture. — Enseignement de la Pêche Maritime. — Caisse commune de la Pêche Maritime. — Institut des Études Maritimes. — Commission de Propagande pour le poisson de mer. — Répartition des Bateaux de pêche et de leurs équipages.

P. 3425 (1)

Koninkrijk België

Royaume de Belgique

Bestuur van het Zeewezen Administration de la Marine

Bestuurlijk
Jaarverslag over de Zeevisscherij

Rapport administratif

SUR LA

PÊCHE MARITIME

1936

Hooge raad voor de Zeevisscherij. — Commissie voor Mossel- en Zeevischteelt. — Visscherijonderwijs. — Onderzoeksraad voor de Scheepvaart. — Gemeenschappelijke kas voor de Zeevisscherij. — Zeewetenschappelijke Instituut. — Propagandacommissie voor de zeevisch. — Indeling der Visschervaartuigen en hun bemanning.

Conseil supérieur de la Pêche Maritime. — Commission de Mariculture et de Mytiliculture. — Enseignement de la Pêche Maritime. — Caisse commune de la Pêche Maritime. — Institut des Études Maritimes. — Commission de Propagande pour le poisson de mer. — Répartition des Bateaux de pêche et de leurs équipages.

Hooge Raad voor de Zeevisscherij

Een Algemeene Vergadering werd onder voorzitterschap van den Heer Baels, Gouverneur, in den loop van het jaar 1936 gehouden namelijk den 14 November. Het onderwerp der bespreking was de bescherming der jonge visch, door regeling der minimummaat van netmazen en visch.

Het voorstel gaat uit van den Bestendigen Raad voor het onderzoek der Zee te Kopenhagen, naar aanleiding der conferentie van Mei 1936. Het was voor verdere studie, in verband met de garnaalvisscherij, aan de betrokken landen onderworpen. Dit werd door den heer Professor Gilson, afgevaardigde van België bij den Raad, gedaan in een verslag verder medegedeeld. De verslaggever doet de slachting uitschijnen door de Belgische garnaalvisscherij aangericht. Hij komt tot het besluit dat de mazenregeling voor deze nijverheid voorloopig niet kan toegepast worden, doch dat het beoogde doel van vrijwaring der kleine visch onrechtstreeks kan betracht worden door de bepaling der lengtematen der verkoopbare visch. Hij geeft opvolgentlijk drie maten ter overweging : de huidige aangenomen handelsmaat der voorname soorten, de minimummaten van 8 en 24 cm. De invloed dien de toepassing van elke maat op de vrijwaring van den vischstock hebben zou, wordt aangegeven.

De cijfers die hij opgeeft, hoe indrukwekkend ook, zijn nog gering tegenover de vernieling, van jonge visch door de garnaalvisscherij nabij de Nederlandsche, Duitsche en Deensche kusten aangericht.

Het vraagstuk heeft in de laatste tijden een merkwaardige evolutie ondergaan. Een koninklijk besluit van 1892 bepaalde een minimummaat voor elf soorten, en voorzag daarenboven een gesloten tijd van twee maanden. Dit stelsel werd gewijzigd in 1929, om nog slechts op drie soorten toepasselijk te blijven, te weten tarbot en griet, 25 cm., en tong 15 cm. men had vastgesteld dat de Nederlanders gansche vrachtwagens ondermaatsche visch naar de vischmeelfabrieken overbrachten, terwijl onze visschers uit de kustzee gesloten werden. Thans gaat ook Frankrijk behoedzaam den weg der regeling op en er bestaat kans om tot een internationale regeling te geraken ; Nederland zijnerzijds, heeft zooveel de maaswijdte van 7 1/2 cm. verplichtend gemaakt voor de volle zee. De vischnetten voor gaarnal, sprot, haring, pilchard en makreel worden uitdrukkelijk uit de reglementeering gesloten.

Dit wordt in de voortellen van den heer Gilson en van Kopenhagen voorzien.

De woordvoerders der Belgische reedersvereeningingen leggen nadruk op de wenschelijkheid der toepassing der minimummaat van 7,5 cm. op de visscherij in volle zee, dit met het oog op de besparing der kleine visch met aanwinst van grootte en verbetering der prijzen.

Conseil Supérieur de la Pêche Maritime

Une seule réunion du Conseil, sous la présidence de Monsieur Baels, Gouverneur, a eu lieu dans le courant de 1936. Ce fut le 14 novembre. La protection du jeune poisson, grâce à la réglementation du maillage des filets et la taille des poissons vendables, était l'objet de la discussion.

Une proposition à cette fin émane du Conseil permanent pour l'exploration de la mer à Copenhague ; elle a été introduite à la suite de la conférence tenue à Londres en mai 1936.

Elle a été transmise pour nouvelle étude aux divers pays intéressés. Cette étude a été faite par M. le professeur Gilson, délégué de la Belgique au Conseil permanent, qui en a rédigé le rapport communiqué ci-après. Le rapport met en relief l'extermination de jeune poisson accomplie par la flotte crevettière belge et arrive à la conclusion que la réglementation des mailles est provisoirement impossible dans cette industrie, mais que le but poursuivi peut être atteint indirectement. Grâce à la détermination des longueurs minima des poissons vendables. Il considère successivement trois mesures : la longueur commerciale actuellement en cours pour les principales espèces, ainsi que les tailles minima de 18 cm. et 24 cm. L'influence que l'application de chacune de ces mesures aurait sur la préservation du stock est indiquée.

Les chiffres donnés, aussi impressionnants qu'ils soient, sont encore petits par rapport à la destruction de jeunes poissons par les pêcheurs crevettiers dans le voisinage des côtes Allemandes, Françaises et Néerlandaises.

La question a notablement évolué dans les derniers temps. Un arrêté royal de 1898 avait imposé une taille minima pour onze espèces différentes et, en outre, prévu un temps clos de deux mois. Ce régime fut modifié en 1929 pour ne plus être appliqué qu'à trois espèces, à savoir le turbot et la barbie 25 cm. et la sole 15 cm. Il avait été constaté que des chargements complets de poisson immature étaient expédiés par des pêcheurs hollandais aux fabriques belges de farine de poisson, alors que nos propres pêcheurs étaient exclus de la mer territoriale. Actuellement la situation a changé. La France s'est engagée prudemment dans la voie de la protection et les chances d'aboutir à une réglementation internationale ont augmenté.

La Hollande de son côté vient de rendre obligatoire la maille de 7,5 cm. en pleine mer. Les filets pour la pêche des crevettes, esprots, harengs, pilchards et maquereaux sont exclus expressément de la réglementation.

Ceci est d'ailleurs prévu expressément dans les propositions de M. Gilson et du Conseil de Copenhague.

Les porte-paroles des associations d'armateurs belges font remarquer avec

De aandacht wordt echter gevestigd op den toestand der kustvisschers, andere dan de garnaalvisschers, die tot een afstand van 20 mijlen van de kust op de vischvangst gaan en bijzonder talrijk zijn op de Oostkust. Zij visschen met mazen van 4,5 cm.

Wat de lengtematen der platvisch betreft, wordt er vanwege dezelfde belanghebbenden voorbehoud gemaakt. Men zou de 18-19 cm. niet moeten overtreffen zooals voorheen reeds aangenomen geweest is, maar alle levering van kleinvisch aan de meelfabrieken moet verhinderd worden. De invoering der minimummaat van 23-24 cm. op de platvisch zou de kustvisscherij en ook de garnaalvisscherij berooven van een waardeerbare hoeveelheid visch, die door bijzondere koopers zeer gevraagd wordt, en zou haar reeds zoo lastigen toestand onverdragelijk maken.

Ten opzichte dezer bemerkingen is de vergadering van meening dat de heer Gilson werkelijk twee maatregelen voorstelt : ten eerste de regeling der netmazen ingevolge het Engelsch stelsel, met het oog op de vrijwaring aller ondermaatsche visch. Hij voorziet slechts een uitzondering ten behoeve der kleine visscherij, en meer bepaaldelijk ten behoeve der garnaalvisscherij. Voor deze zou de minimamaas niet toepasselijk zijn doch de garnaalvisschers mogen slechts garnaalnetten aan boord hebben. Wat de vischmazen betreft, hoeft men zijn toevlucht tot een eenvormigen en eenvoudigen maatregel te nemen. Het geldt immers een punt van bijzonder internationaal belang ; het is voldoende thans een begin ermede te maken, met het oog op een latere algemeene overeenkomst. Met een woord, het gaat over de verplichting der lengte van 7,5 cm. voor de netmazen in volle zee, en van eenzelfde minimamaas voor alle verkoopbare visschen, zonder onderscheid.

Wat de Engelsche maat van 23 cm. voor de platvisch aangaat, zij moet thans als de hoogste grens aanzien worden, naar dewelke door een internationale overeenkomst zou gestreefd worden.

Ook moet de aandacht gevestigd worden op de geweldige verwoesting van visch in volle zee door de sleepnetten, die om de grondvisch op de jagen, deze grond diep doorploegen. De bestaande mazen voor de treilharingvisscherij, die verschillen naar gelang op Klondijke, de Small's, of Fladen gevischt wordt, moeten kunnen behouden worden. Anderzijds ingezien de korthed van den sleep in de garnaalvisscherij, kunnen met de welwillendheid der visschers oneindig veel kleine vischjes gered worden. Het ontworpen verbod zou ze slechts daartoe aanzetten.

Men is eensgezind om aan te nemen dat wat de regeling der netmazen buiten de garnaalvisscherij betreft, er geen aanleiding bestaat om eenig onderscheid tusschen de vaartuigen te maken. Het geldt een internationaal belang.

De slotsom der bespreking is bijgevolg : netmazen van 7,5 cm. voor alle vaartuigen, behalve in de visscherij op garnaal, sprot, haring, makreel en pilchard ; laagste minimamaas der visch : 18 cm.

instance qu'il est désirable que le maillage de 7,5 cm. soit rendu applicable en pleine mer en vue d'épargner le jeune poisson, de favoriser la formation d'un stock adulte et l'amélioration des prix.

Toutefois, on évoqua la situation des pêcheurs côtiers, autres que ceux qui se livrent à la pêche des crevettes et qui se livrent à la pêche ordinaire jusqu'à vingt milles de la côte ; ils sont particulièrement nombreux dans la partie Est du littoral. Les mailles de leurs filets sont de 4,5 cm.

En ce qui concerne la taille du poisson plat, des réserves furent exprimées par les mêmes intéressés. Ainsi qu'il a été admis précédemment, la taille de 18-19 cm. ne devrait pas être dépassée, mais toute livraison de petit poisson aux fabriques de farine de poisson doit être empêchée. L'application d'une mesure de 23-24 cm. au poisson plat priverait la pêche côtière, de même que la pêche aux crevettes, d'une quantité respectable de poisson, très recherché par des acheteurs spéciaux et rendrait insupportable leur situation actuellement déjà fort pénible.

En ce qui concerne les dernières considérations, l'assemblée se met d'accord sur ce que M. Gilson fait réellement deux propositions : d'abord la réglementation des mailles des filets conformément au système anglais, en vue de la préservation de tout poisson immature. Il ne prévoit qu'une seule exception en faveur de la petite pêche, plus spécialement en faveur de la pêche crevettière. Pour celle-ci ce maillage minimum ne serait pas applicable ; mais ces pêcheurs de crevettes ne peuvent avoir à bord que des filets de crevettes. Quant aux tailles des poissons, il importe de recourir à une mesure simple et uniforme. En effet, il s'agit d'une question d'intérêt international ; il suffit actuellement de lui donner un commencement d'exécution en vue d'un accord général ultérieur. En un mot, il s'agit d'une maille de 7,5 cm. obligatoire en pleine mer et d'un minimum de taille de 7,5 cm. identique pour tout poisson vendable, sans distinction.

Pour ce qui est de la taille de 23 cm. pour le poisson plat, appliquée en Angleterre, elle doit être considérée comme la limite supérieure, vers laquelle il faut tendre par la voie d'une convention internationale.

Il importe d'ailleurs de fixer l'attention sur l'énorme destruction de poisson faite en pleine mer par les filets traîneaux qui, pour réveiller le poisson, labourent la mer. D'autre part, il doit être entendu que les mailles des chaluts pour la pêche du hareng, qui diffèrent selon que ces filets sont employés à Klondijke, aux Small's ou à Fladen doivent pouvoir être maintenues. Pour le reste, eu égard à la courte sortie du filet dans la pêche crevettière, les pêcheurs peuvent avec un peu de bonne volonté épargner beaucoup de petit poisson. L'interdiction, telle quelle est projetée, ne pourra que les inciter en ce sens.

Il est admis à l'unanimité, en ce qui concerne la réglementation des mailles, en dehors de la pêche crevettière, qu'il n'y a pas lieu d'établir aucune distinction entre les embarcations : il s'agit d'un intérêt international.

La conclusion résultant de la discussion est donc la suivante : mailles de filets de 7,5 cm. pour tous bateaux, sauf pour la pêche aux crevettes, à l'esprot, aux harengs, maquereaux et pilchards ; taille minima de 18 cm. du poisson.

Commissie voor Zeevisch- en Mosselteelt (1936)

Proeven van vischvangst met het deense seinenet.

Daar de proeven, gedaan bij middel van Belgisch personeel en Belgische treilers, geen gunstige uitslagen hebben opgeleverd, werd de taak toegewezen aan de onder-commissie opgericht in Maart 1933 als voltrokken beschouwd en blijft er nu alleenlijk de uitslagen te volgen van de seinenet visscherij ondernomen met de hulp van vreemde vakmannen en bij middel van schepen gebouwd voor deze bijzondere vischvangst en thuishoorende in de haven van Antwerpen.

Kreeften parkeering.

Niettegenstaande de min aanmoedigende adviezen door de Commissie uitgebracht hebben partikulieren in den loop van 1936 kreeftenkweekproeven ondernomen in instellingen te dien einde opgericht te Zeebrugge. Tot heden hebben deze alleen de negatieve uitslagen opgeleverd welke door de Commissie gevreesd werden.

Deze stelt ten andere voor dat de Belgische parkeerders, die tolrechten te betalen hebben op de afvallen die grootinvoer altijd medebrengt, op gelijken voet zouden gesteld worden met de vreemde mededingers die rechtstreeks aan de kleinhandelaars van België leveren. Deze zaak ligt ter studie.

Oester kweekproeven.

Het jaar 1936 heeft de gevolgtrekkingen neergelegd einde 1935 door de Bijzondere Commissie van Oesterkweekerij bevestigd, namelijk dat de integrale oesterteelt in onze kustwateren mogelijk is met onvermijdelijke wisselvalligheden die overal deze zeer bijzondere nijverheid kenmerken; hare uitbreiding in België is evenwel gehinderd door de onbestendigheid der voorwaarden in dewelke het Bestuur van Bruggen en Wegen het benuttigen toelaat der plaatsen onzer kust die zich het best tot den oesterwerk leenen. Intusschentijd ware het wenschelijk den invoer van jonge oesters, bestemd om in onze wateren voortgekweekt te worden, te zien vergemakkelijken. Dit vraagstuk zal onderzocht worden in gemeen overleg met het Bestuur van Tolwezen.

Onschadelijkheid der eetbare schaaldieren.

Met de welwillende medewerking van het Waterverzuivering's ambt werd, einde 1936, aan onze kust een proefstation opgericht ter zuivering van het zeewater gebruikt voor het bewaren van schaaldieren tot de voeding bestemd. De proeven zullen gedurende verscheidene maanden in den loop van 1937 voortgezet worden.

Internationaal Congres van de Zee.

Verscheidene leden van de Commissie voor Zeevisch- en Mosselteelt hebben deelgenomen aan het Congres van de Zee dat gehouden werd te Oostende in de maand September; de verslagen die door hen werden voorgelegd komen in extenso voor het in het Algemeen verslag der werkzaamheden van gezegd Congres uitgegeven door het Bestuur van het Zeewezen.

R. VERSCHELDE.
Secretaris.

Commission de Mariculture et de Mytiliculture (1936)

Essais de pêche à la senne danoise.

Les essais faits au moyen de personnel et de chalutiers belges n'ayant pas donné de bons résultats, il est estimé que la tâche assignée à la sous-commission instituée en mars 1933 est accomplie et qu'il ne reste qu'à suivre les résultats de la pêche à la senne danoise entreprise avec l'aide des spécialistes étrangers et au moyen de bateaux construits pour cette pêche particulière et attachés au port d'Anvers.

Parcage de homards.

En dépit des avis peu encourageants émis par la Commission, des particuliers ont fait dans le courant de 1936, dans des installations créées à cet effet à Zeebrugge, des essais d'élevage de homards. Ils n'ont obtenu jusqu'ici que les résultats négatifs appréhendés par la Commission.

Celle-ci préconise par contre que les parqueurs belges qui ont à payer des droits de douane sur les déchets que comportent toujours les importations en gros, soient mis sur un pied d'égalité avec la concurrence étrangère qui livre directement aux détaillants belges. Cette question est à l'examen.

Expériences ostréicoles.

L'année 1936 a confirmé les conclusions déposées fin 1935 par la Commission spéciale d'ostréiculture, à savoir que la culture huîtrière intégrale est possible dans nos eaux du littoral avec les aléas inévitables qui caractérisent partout cette industrie très spéciale; son développement en Belgique est toutefois entravé par la précarité des conditions imposées par l'Administration des Ponts et Chaussées à l'utilisation des endroits de notre littoral qui se prêtent le mieux à l'ostréiculture. Entretemps, il importerait de voir faciliter l'importation pour l'engraissement dans nos eaux de jeunes huîtres étrangères. Le problème sera examiné d'accord avec l'Administration de la Douane.

Salubrité des coquillages comestibles.

Avec le concours obligeant de l'Office d'épuration des eaux, il a été installé au littoral vers la fin de 1936 une station expérimentale d'épuration de l'eau de mer utilisée pour l'entreposage des mollusques destinées à la consommation. Les expériences seront poursuivies pendant plusieurs mois dans le courant de 1937.

Congrès international de la mer.

Plusieurs membres de la Commission de Mariculture et de Mytiliculture ont pris part au Congrès de la mer tenu à Ostende en septembre; les rapports qu'ils y ont présentés ont été reproduits in extenso dans le Rapport général des travaux du dit Congrès publié par l'Administration de la Marine.

R. VERSCHELDE.
Secrétaire.

Het Beroepsonderwijs der Zeevisscherij

Zooals de verslagen over het toezicht der visscherijsscholen het vermelden voor het jaar 1935, moet er nogmaals gedrukt worden op de groote vorderingen gedaan gedurende het verlopen jaar.

De HH. leeraars wijden zich met ijver aan hunne taak. Zij volgen met de meeste bereidwilligheid de wenken die hen door de toezieners gegeven worden, wat ten voordeele strekt van het onderwijs in het algemeen en tot de voorbereiding der leerlingen in het bijzonder.

Meer tijd wordt besteed aan het toezicht der verschillende scholen en de HH. Bestuurders en Leeraars verstaan meer en meer het groot nut van de aan hen gegeven wenken door de toezieners.

In enkele scholen zelfs maken de leeraars een lijst op van de inlichtingen die zij aan de toezieners moeten voorstellen. Deze werkwijze is ten zeerste aan te bevelen en het ware wenschelijk dat in het vervolg dit gedaan werd door al de scholen.

Het peil der leerlingen verbetert jaarlijks en eenieder gelast met het zeevisscherijonderwijs begrijpt meer en meer het nut van een degelijk onderwijs.

Het didactisch materiaal verbetert en de boekereien der verschillende scholen werden verrijkt met boeken die hen gratis geschonken werden door de Provincie.

Zwemlessen en reddingsoefeningen werden ingericht, hetgeen in groote mate bijdraagt tot de beroepsvorming van onze jonge visschers.

Algemeen wordt de wensch uitgedrukt praktische lessen te kunnen geven aan boord van een opleidingsschip en het ware te hopen dat er een middel gevonden werd om dit te verwezenlijken voor de leerlingen van al de scholen.

Wat betreft de examens voor bescheepte jongens heeft de keurraad met genoegen vastgesteld dat er een merkelijke verbetering was en ze als zeer schitterend geslaagd mogen aangezien worden.

Gedurende het jaar 1936 hebben 524 kandidaten zich laten inschrijven om deel te nemen aan de officieele examens (191 voor dek en 333 voor het machien) ; 378 boden zich aan (153 voor dek en 225 voor het machien) waarvan 283 slaagden (90 voor dek en 193 voor het machien).

De Opziener,
LOZE,

Bestuurder der Rijkszeevaartschool te
Oostende.

L'Enseignement professionnel de la Pêche maritime

Ainsi qu'il a été signalé déjà dans le rapport sur l'enseignement professionnel de la Pêche maritime relatif à l'année 1935, il convient d'appuyer une fois de plus sur l'amélioration constatée au cours de l'année 1936.

MM. les professeurs se consacrent avec zèle à leur tâche. Ils suivent avec la meilleure bonne volonté les directives que leur donnent les inspecteurs en vue de l'amélioration de l'enseignement en général et de la préparation des élèves en particulier.

Plus de temps a été affecté à l'inspection des différentes écoles et MM. les directeurs et professeurs reconnaissent de plus en plus la grande utilité des conseils que leur donnent les inspecteurs.

Dans certaines écoles, les professeurs dressent une liste des renseignements qu'ils se proposent de solliciter des inspecteurs. Cette façon d'agir est hautement recommandable et il est à souhaiter que cette pratique devienne d'un usage courant dans tous les établissements d'enseignement.

Le niveau intellectuel des élèves pêcheurs s'améliore chaque année et le personnel à qui est dévolu la mission d'instruire nos candidats pêcheurs se rend de plus en plus compte des nécessités d'un enseignement soigné.

Le matériel didactique s'améliore et les bibliothèques des différentes écoles s'enrichissent de volumes qui leur sont fournis gratuitement par l'Administration provinciale.

Des cours de natation ainsi que des exercices de sauvetage ont été organisés contribuant très heureusement à l'entraînement professionnel de nos jeunes pêcheurs.

Le désir unanime a été exprimé de pouvoir donner des cours pratiques à bord d'un navire-école ; il est à souhaiter qu'un moyen puisse être trouvé de le réaliser en faveur des élèves de toutes les écoles.

Le jury d'examen a pu constater avec satisfaction l'amélioration de la formation professionnelle qui se manifeste également parmi les élèves embarqués.

Dans le courant de l'année 1936, le nombre de candidats qui se sont fait inscrire pour participer aux examens officiels s'est élevé à 524, dont 191 pour la partie nautique et 333 pour la section des machines ; 378 candidats (153 pour la partie nautique et 225 section des machines) se sont présentés aux examens, 283 jeunes gens ont subi l'examen avec succès (90 pour la partie nautique et 193 de la section mécanique).

L'Inspecteur,
LOZE,

Directeur de l'Ecole de Navigation de
l'Etat à Ostende.

Verslag

over de bedrijvigheid van den Onderzoeksraad
voor de Zeevaart gedurende het jaar 1936

In 1936, kwamen ter kennis of werden ter kennis gebracht van den Rijks-commissaris bij de rechtsmacht, 239 feiten, in de bevoegdheid vallend van den Raad en onderverdeeld als volgt :

- 6 schipbreuken van visschersvaartuigen ;
- 22 aanvaringen : 15 betreffende koopvaardij schepen,
7 betreffende visschersvaartuigen ;
- 14 aanrakingen : 9 betreffende koopvaardij schepen,
5 betreffende visschersvaartuigen ;
- 21 strandingen : 12 betreffende koopvaardij schepen,
9 betreffende visschersvaartuigen ;
- 81 andere ongevallen : 16 betreffende koopvaardij schepen,
65 betreffende visschersvaartuigen ;
- 95 tuchtzaken : 10 aan boord van koopvaardij schepen,
85 aan boord van visschersvaartuigen.

Van deze 239 zaken werden er 78 klaar gemaakt om vóór den Raad te worden gebracht.

Onder de door den Raad verrichtte onderzoeken waren er :

- 4 schipbreuken betreffende visschersvaartuigen,
- 1 aanvaring betreffende een koopvaardij schip,
- 1 aanvaring betreffende een visschersvaartuig,
- 4 stradingen betreffende koopvaardij schepen,
- 4 strandingen betreffende visschersvaartuigen,
- 2 andere ongevallen betreffende koopvaardij schepen,
- 5 andere ongevallen betreffende visschersvaartuigen,
- 1 tuchtzaak betreffende een koopvaardij schip, en
- 7 tuchtzaken betreffende visschersvaartuigen.

Tot onderzoek der aldus weerhouden ongevallen, hield de Onderzoeksraad voor de Zeevaart :

- 52 zittingen, waarvan 19 te Antwerpen en
33 te Oostende.

De Raad heeft 34 arresten uitgesproken.

Rapport

sur l'activité du Conseil d'Enquête Maritime
pour l'année 1936

En 1936, sont venus ou ont été portés à la connaissance du Commissaire de l'Etat près la juridiction 239 faits, rentrant dans la compétence du Conseil et se décomposant comme suit :

- 6 naufrages de bateaux de pêche ;
- 22 collisions : 15 intéressant des navires de commerce,
7 intéressant des bateaux de pêche ;
- 14 contacts : 9 intéressant des navires de commerce,
5 intéressant des bateaux de pêche ;
- 21 échouements : 12 intéressant des navires de commerce,
9 intéressant des bateaux de pêche ;
- 81 autres accidents : 16 intéressant des navires de commerce,
65 intéressant des bateaux de pêche ;
- 95 faits d'ordre disciplinaire : 10 à bord de navires de commerce et
85 à bord de bateaux de pêche.

De ces 239 affaires, 78 furent mises en état pour renvoi devant le Conseil.

Au nombres des enquêtes entreprises par le Conseil :

- 4 naufrages intéressaient des bateaux de pêche,
- 1 collision intéressait un navire de commerce,
- 1 collision intéressait un bateau de pêche,
- 4 échouements intéressaient des navires de commerce,
- 4 échouements intéressaient des bateaux de pêche,
- 2 autres accidents intéressaient des navires de commerce,
- 5 autres accidents intéressaient des bateaux de pêche,
- 1 fait d'ordre disciplinaire intéressait un navire de commerce, et
- 7 faits d'ordre disciplinaire intéressaient des bateaux de pêche.

Aux fins d'enquête sur les accidents et faits ainsi retenus, le Conseil d'Enquête Maritime a tenu :

- 52 audiences, dont 19 à Anvers et
33 à Ostende.

Le Conseil a rendu 34 arrêts.

De Gemeenschappelijke Kas voor de Zeevisscherij

Jaarverslag voor 1936.

Het jaarverslag voor 1935 legt nadruk op de middelen door het Kasbestuur aangewezen, ten einde in hare verhandelingen het geldelijk evenwicht te betrachten, dat tezelfdertijd als haar zelfbestaan, de verdeling der lasten tusschen haar leden naar recht en billijkheid zou verzekeren, en tevens de uitkeering der vergoedingen aan de rechthebbende visschers van alle verrassing vrijwaren.

Het past thans het verloop dezer krachtinspanning verder in oogenschouw te nemen.

Een eerste punt van belang is de herziening van art. 22 der wet van 30 December 1929, in dien zin dat al de kasleden zouden gelijk gesteld worden, ten opzichte van bijdragen berekend ingevolge het risico, eigen aan de reeks in dewelke hun vaartuigen ingedeeld zijn, krachtens het koninklijk besluit dat tevens de bijdragen vaststelt. Dit koninklijk besluit dagteekent van 7 April 1936 en de verscheidene bedragen van het tarief zijn berekend op de verscheidenheid van het risico in de eerste vijf bestaansjaren der kas, en op een gemiddelde van 3 p. c. der loonen, noodzakelijk bevonden om aan de toekomst het hoofd te bieden.

Dit besluit veronderstelt bijgevolg de gelijkstelling aller leden, ten opzichte van het wezenlijk risico; anders kan de opbrengst te betrachten door de toepassing van het tarief niet verwezenlijkt worden. Ongelukkig, kon het voorstel tot wijziging van art. 22 door de Kas voorgesteld en door het Bestuur van het Zeewezen bijgetreden onder het volmachtsregiem, ingesteld door de wet van 30 Maart 1935 met het oog op het economisch herstel niet doorgaan en moest het aan de gewone proceduur van het Parlement onderworpen worden. Tot nu toe heeft de stemming ervan nog niet plaats gehad.

Het gevolg daarvan is dat de reeders-stuurlieden van een vaartuig met een motor van min dan 60 HP. en de seizoenvisschers voort den helft betalen van de bijdrage voor hen in het koninklijk besluit van 7 April 1935 voorzien, toestand die niet strookt met de uitdrukkelijke bepaling van art. 21 der wet van 30 December 1929, dat uitdrukkelijk de inachtneming van het wezenlijk risico voorziet.

De toepassing van het tarief van 7 April 1936 van den 1er Juli 1936 evenals de uitbreiding der visschersvloot hebben niettemin een tastbare vermeerdering der inkomsten der Kas bezorgd. De bijdragen voor het dienstjaar 1936 belopen immers fr. 753.568,13 tegen fr. 662.507,89 in het voorgaande jaar.

Deze aanwinst maakt nagenoeg het batig saldo uit der rekening van het dienstjaar; maar zij is onvoldoende om een aanzienlijke versterking der reserwen teweeg te brengen. Zij heeft natuurlijk bijgedragen tot verbetering van den toestand, spijs de ontzettende rampen die de Kas in het verslagjaar te

La Caisse Commune de la Pêche Maritime

Rapport pour 1936.

Le rapport pour 1935 met en relief les moyens mis en œuvre afin de poursuivre un équilibre budgétaire de la caisse sauvegardant son autonomie, tout en assurant entre les membres une répartition des charges équitable et conforme à la loi, sans exposer les membres à des surprises en ce qui concerne les indemnités.

Il paraît opportun de considérer le développement donné à ces efforts.

Un premier point a pour objet la revision ou plutôt la suppression de l'article 22 de la loi du 30 décembre 1929, afin que tous les participants de la Caisse soient mis sur le même pied par rapport à des cotisations calculées sur le base du risque inhérent à la catégorie dans laquelle leurs navires de pêche ont été répartis en vertu de l'arrêté royal fixant les cotisations.

Cet arrêté royal date du 7 avril 1936 et les divers taux du tarif sont calculés en tenant compte et de la diversité des risques constatés pendant les cinq premières années d'existence de la Caisse et de la moyenne de 3 p. c. des salaires jugée nécessaire afin de tenir tête à toute éventualité.

Cet arrêté suppose conséquemment l'égalité de tous les membres par rapport au risque réel; en effet, autrement le rendement à obtenir grâce à l'application du tarif ne saurait être atteint. Malheureusement, la proposition de suppression de l'art. 22 introduite par la Caisse et agréée par l'Administration de la Marine ne put passer sous le régime des pleins pouvoirs, prorogé par la loi du 30 mars 1935, en vue du redressement économique; elle fut donc soumise à la procédure parlementaire et n'a pas encore reçu sa consécration.

Il en résulte que les patrons armateurs d'un bâtiment pourvu d'un moteur de moins de 60 HP. et les pêcheurs saisonniers continuent à payer la moitié de la prime stipulée pour eux dans l'arrêté royal du 7 avril 1935, cette situation est en opposition formelle avec les termes explicites de l'art. 21 de la loi du 30 décembre 1929, qui prescrit la prise en considération du risque réel.

L'application du tarif du 7 avril 1936 à partir du 1er juillet 1936, en même temps d'ailleurs que l'extension de la flotte de pêche n'en a pas moins donné lieu à une augmentation tangible des ressources de la Caisse. Les cotisations de 1936 ont, en effet, rapporté fr. 753.568,13 contre fr. 662.507,89 dans l'année précédente.

La plus value est à peu près égale au solde bénéficiaire du compte de l'exercice considéré, mais insuffisante pour contribuer à une consolidation appréciable des réserves. Elle a toutefois facilité la gestion, nonobstant les désastres affreux que la Caisse eut à indemniser pendant l'année dont il s'agit. Les accidents mortels que l'industrie belge de la pêche eut à déplorer en 1936 et qui, comme dans les autres pays riverains de la mer du Nord, ont été causés par le mauvais temps, figurent dans notre comptabilité au nombre de 13. Ils

vergeldden had. De ongevallen immers met doodelijken afloop, die de Belgische visscherij in 1936 getroffen hebben en die, zooals in andere kustlanden der Noordzee, aan nood weer toe te schrijven zijn, worden in onze boekhouding ten getalle van 13 ingeschreven, en zij hebben ten behoeve der naastbestaanden vanwege de herverzekering een kapitaalstorting fr. 1.060.025,47 vereischt.

Wij leggen nadruk op het woord herverzekering. Immers in het jaarverslag voor 1935 wordt aangehaald dat, vanaf den 1st Januari 1936, de vergoedingen door de Kas verschuldigd, uit hoofde van doodelijke ongevallen, door *The West of England steamship Owners Protection and Indemnity Association Limited* van London, herverzekerd waren. Het was een maatregel van verstandig beleid, gesteund op de vijf jaren lange ondervinding dat, in de verzekering der bedrijfsongevallen in de Belgische visscherij de doodsgeschiedenissen een uiteraard eenige wisselvallige factor uitmaken tegen welke verrassende uitwerksels bestaansmiddelen eener jeugdige instelling zooals de Kas voorloopig niet bestand zijn.

De herverzekeringspremie ruimschoots berekend op grond der opgedane ervaringen belooft 0,75 der gemiddelde loonen. Zij heeft in het verslagjaar ten behoeve der herverzekeraars, fr. 199.222,80 opgebracht.

Het is een aangename plicht hier openbaar hulde te brengen aan de grootmoedigheid waarmede de *Association* hare verbintenissen tot in de geringste bijzonderheden, in uitzonderlijk zware omstandigheden is nagekomen, alsook aan het gemak der betrekkingen, die wij met haar en hare vertegenwoordigers in België onderhouden hebben. Dit sluit geenszins uit dat, in het belang van onze taak, van de *Association* en niet het minst van de Belgische visschersbevolking, onze innigste wensch is dat in de toekomst het noodlot meer meedogend zijn moge. Het valt inderdaad niet te betwijfelen, hoe zeer ook de *fair-play* in de betrokken instellingen in eer blijft, dat de gebeurtenissen van 1935-1936, die het offer van 21 menschenlevens geveerd hebben, lang nog op onze vooruitzichten en op de wettelijk voorgeschreven periodische herziening der voorwaarden der verzekering zullen drukken.

Een paar ander bestanddeelen van een steeds beter geordend beheer eener verzekering der bedrijfsongevallen zijn, enerzijds, de regelmatigheid van de storting der bijdragen en, anderzijds, het medisch toezicht.

Wij mogen met genoegen vaststellen, wat het eerste punt betreft, dat een nieuwen en tastbaren vooruitgang gedaan geweest is. De achterstallige premien zijn immers in de rekening voor 1936 geboekt voor een bedrag van slechts fr. 3.621,70 op een totaal van fr. 758.807,50. De onwaarden (fr. 1.627,67) zijn nog geringer. Herinneren wij hier dat in 1935, de achterstalligheden nog fr. 10.441,92 beliepen en dat zij voordien de aanzienlijke som van fr. 33.534,26 bereikt hadden. Die uitslag getuigt niet alleen van de meerdere tucht die, ten aanzien hunner verplichtingen onder de verzekerden ingang gevonden heeft, hij is voornamelijk te danken aan het taktvol doch tevens krachtig optreden op dit gebied van de waterschoutsambten. Het Bestuur van het Zeewezen dat dezer tusschenkomst thans op onbetwistbaar wettige grondslagen heeft weten te vestigen heeft aan het Beheer der Kas een vrij uiterst weldadigen dienst bewezen.

Als men de hooger aangehaalde cijfers nagaat vat men dadelijk hoe onbedacht en gevaarlijk zelfs de ingevingen zijn, somtijds in de pers waargenomen opdat de verzekeringspremien op het bedrag van den vischverkoop in de mijnen zou gedaan worden. Afgezien van de nadeelen die dit stelsel zou opleveren in het opzicht van de duidelijkheid en de oprechtheid die de Kas in

ont entraîné au profit des proches parents des victimes la constitution de rentes capitalisées par la réassurance à la somme de fr. 1.060.425,47.

Nous disons la réassurance. En effet, dans le rapport pour 1935, il est dit qu'à partir du 1er janvier 1936, les indemnités à charge de la Caisse du chef d'accidents mortels, seraient réassurées à l'intervention de la société *The West of England steamship owners Protection and Indemnity association Limited* de Londres. C'était une mesure de prudente gestion, justifiée par une expérience quinquennale d'où l'on pouvait conclure qu'en matière d'assurance des accidents professionnels des marins pêcheurs belges, les cas mortels constituaient le seul facteur inconstant dont les ressources d'une institution jeune, telle que la Caisse, n'étaient provisoirement pas à même de braver les surprises.

La prime de réassurance calculée largement sur la base de l'expérience acquise s'élève à 0,75 p. c. des salaires moyens. Elle a produit pendant l'année considérée, au profit des réassureurs, la somme de fr. 199.222,80.

Il nous est agréable de rendre publiquement hommage à la magnanimité avec laquelle l'association s'est conformée à ses obligations, jusque dans les moindres détails, en des circonstances particulièrement onéreuses pour elle et la facilité des relations que nous avons entretenues avec elle et ses représentants en Belgique. Nous souhaitons d'autant plus vivement que dans notre intérêt et dans celui de l'association et surtout de nos marins pêcheurs le destin soit plus clément dans l'avenir. En effet, il n'est pas douteux, encore que le *fair play* doive rester en honneur dans les institutions intéressées, que les événements de 1935-1936, qui ont entraîné le sacrifice de 21 vies humaines, pèseront longtemps encore sur nos perspectives et sur la revision périodique des conditions d'assurance dans le sens des prescriptions légales.

*
* *

D'autres éléments importants d'une assurance accidents bien ordonnée sont, d'une part, la régularité de versement des cotisations et, d'autre part, le contrôle médical.

Nous constatons avec plaisir, en ce qui concerne le premier point, qu'un nouveau et sensible progrès a été réalisé dans le compte pour 1936. Les primes arriérées sont tombées à fr. 3.621,70 sur un total de fr. 758.807,50. Les non-valeurs (fr. 1.627,64) sont moindres encore. Rappelons ici qu'en 1935 les arriérés se chiffraient encore à fr. 10.471,92 et que précédemment ils avaient atteint le total de fr. 33.534,26.

Ce progrès témoigne non seulement de plus de discipline de la part des assurés, en ce qui concerne leurs obligations, il est dû surtout à l'intervention à la fois bienveillante et décidée des commissariats maritimes. L'Administration de la Marine, qui a réussi à donner à cette intervention une base légale incontestable, a rendu aussi à la caisse un service particulièrement apprécié.

Il suffit de contrôler les chiffres précités pour se rendre compte de l'inconsistance, voire du danger qu'impliquent les suggestions parfois répandues dans la presse afin que les primes soient prélevées sur le produit de la vente du poisson dans les minques. Abstraction faite des désavantages qu'il impliquerait au point de vue de la netteté et de la sincérité dont la Caisse doit faire preuve dans les relations avec ses membres, ce système donnerait lieu à des complications et des frais injustifiés et ne donnerait pas de meilleurs résultats que ceux constatés ci-dessus.

Depuis l'origine de la Caisse, l'organisation du service médical a été l'objet de ses soins constants. Le Conseil d'administration n'a cessé ses efforts afin de rendre le contrôle médical plus strict et plus uniforme et il n'a pas cessé non plus d'être convaincu que ce but ne peut être atteint que pour autant que les

hare betrekkingen met de leden te onderhouden heeft, zou het onkosten en verwickelingen teweeg brengen, die volstrekt ongewettigd zijn zouden vastgesteld die geen betere uitslagen opleveren dan die hooger.

De medische dienst was sedert het ontstaan der Kas het voorwerp harer meeste bekommelingen. Altijd werd er naar gestreefd, dit toezicht stipter en eenvoudiger te maken en meer en meer werd er ondervonden dat dit slechts mogelijk is voor zooveel de leden in ruime maat aangesloten zijn bij den dienst der Kas, die de vrije keus van geneesheer vanwege den verpleegde niet uitsluit, aangezien hij wettelijk gewaarborgd is, doch het ongeval, dezès omstandigheden en zelfs de verpleging onder het toezicht stelt van een of meer door het kasbeheer aangestelde geneesheeren, die haar bijzonder betrouwen gewonnen hebben en de ervaring, die zij op dit bijzonder gebied opgedaan hebben, kunnen doen gelden.

In den aanvang werd er te dien opzichte door de belanghebbenden veel onachtzaamheid of onverschilligheid aan den dag gelegd. De stijgende lijn der medische uitgaven die in de rekening voor 1936 voorkomt voor fr. 67.289,15 tegen fr. 48.288,28 in het voorgaande jaar, hoe zeer ook rampspoedige toevalligheden daartoe hebben kunnen bijdragen, heeft de vernieuwde aandacht van den beheerraad gevestigd. Een nieuwe poging werd gedaan om den medischen dienst der Kas zoo algemeen mogelijk in al de visschershavens algemeen te maken. Wij zijn er van overtuigd dat zij tot het heil der Kas zal bijdragen, zonder het belang der verzekerden in iets te schaden.

*
* *

Zooals reeds voorgaandelijk aangetoond werd in 1936 de rechterlijke herziening voorgezet en voltrokken der gevallen van bestendige werkonbekwaamheid die in 1935 het driejarige termijn ingevolge art. 3 §§ 5 en 7 voorzien voor de vestiging bereikt hadden. Het oogenblik is dus gekomen om uit de ondervinding — om zoo te zeggen eenig — aldus opgedaan in streng juridische en tegensprekelijke onderzoekingen de lessen te trekken die zij bevatten. Niemand is voorzeker te dien einde meer aangewezen dan de heer Devestele, de Brugsche Balie advokaat, raadgever der Kas, die betwistingen waarvan spraak van het begin tot einde in handen gehad heeft en die ze, zooals men straks oordeelen zal tot een voor de Kas voordeeligen uitslag geleid heeft. Wij verleenen het woord aan Meester Devestele :

« Sedert Januari 1935, heeft de Kas een veertigtal betwistbare zaken voor de rechtbanken laten brengen. Het meerendeel ervan kwamen tot een eindbeslissing in den loop van 1936.

» Heel wat ervaringen werden in deze aangelegenheden opgedaan. Om deze in het licht te stellen, kunnen de vorderingen als volgt geklasseerd worden :

- » 1° Vorderingen tot herziening van voordien gesloten eindovereenkomsten ;
- » 2° Betwistingen nopens het bestaan van een bestendige arbeidsongeschiktheid of nopens het percent dezer ongeschiktheid ;
- » 3° Betwistingen aangaande het recht van aangeslotenen op vergoeding.

» A. Vorderingen tot herziening.

» Niet min dan 15 derkelijke vorderingen werden door de Kas ingespannen. Als gevolg op de bestatiging dat geteisterden aan wie een bestendige arbeidsongeschiktheid door overeenkomst toegekend geweest was, in feite volledig hun bedrijf hernomen hadden en een normaal loon erin verdienden.

» Elf vorderingen werden afgewezen, omdat het verminkten betrof, aan welker lichamelijken toestand geen veranderen geschied was en de rechtspraak in dien zin luidt dat er tijdens de sluiting der overeenkomst door de des-

membres soient affiliés, dans une large mesure, au service médical organisé par la Caisse, ce service n'exclut par la liberté du choix du médecin par le sinistré. Cette liberté étant garantie par la loi ; mais la réalité de l'accident, les circonstances dans lesquelles il s'est produit et même le traitement de l'intéressé sont soumis au contrôle d'un ou de plusieurs médecins désignés par l'administration de la Caisse, jouissant de sa confiance et mettant en valeur leur expérience spéciale en la matière.

Au début, les intéressés ont manifesté à cet égard beaucoup de laisser aller et même d'indifférence. La courbe ascendante des frais médicaux, lesquels figurent dans le compte de 1936 pour fr. 67.289,15 contre fr. 48.288,28 dans l'année précédente, quelque soient les contingences malheureuses qui aient pu y contribuer, a fixé une fois de plus l'attention du Conseil. Un nouvel effort a été fait afin de généraliser autant que possible le service médical dans tous les ports de pêche. Le résultat qui a été obtenu est complet à Ostende et partie dans les autres localités. Nous en sommes convaincu que la mesure contribuera à la prospérité de la Caisse, sans léser en quoi que ce soit l'intérêt des assurés.

*
* *

Comme il a été annoncé précédemment, la revision judiciaire des cas d'incapacité permanente de travail ayant parcouru le terme stipulé par l'art 3 §§ 5 et 7 de la loi du 30 décembre 1929 au point de vue de leur consolidation, a été poursuivie et terminée en 1936.

Le moment est donc arrivé de tirer de l'expérience — pour ainsi dire unique — qui a été acquise par des débats juridiques strictement contradictoires, les leçons qui s'en dégagent. Personne n'est mieux qualifié à cette fin que M. Devestele du barreau de Bruges, Avocat conseil de la Caisse, qui a en mains les contestations dont il s'agit depuis le commencement jusqu'à la fin et qui, comme on le constatera, les a terminées avantageusement pour la Caisse.

Nous donnons la parole à Me Devestele.

» Depuis janvier 1935, la Caisse a porté devant les tribunaux une quarantaine d'affaires litigieuses. La plupart ont été terminées en 1936, d'autres ont été finies en 1937 ou sont encore pendantes en première instance ou en appel.

» Nombreuses sont les leçons de l'expérience acquise en ces occasions. Pour les mettre en lumière, nous classifions les actions en trois catégories :

- » 1) Actions tendant à la revision d'accords conclus.
- » 2) Contestations relatives à l'existence d'une incapacité de travail permanente ou concernant le pourcent de celle-ci.
- » 3) Contestations relatives au droit à des indemnités de la part d'assurés.

» A. Actions en revision.

» Pas moins de 15 demandes de cette espèce ont été introduites par la Caisse à la suite de la constatation que certains sinistrés, auxquels une incapacité permanente de travail avait été reconnue par convention avaient effectivement repris leur profession et touchaient un salaire normal.

» Onze actions furent repoussées parce qu'il s'agissait de mutilés dont l'état physique n'avait subi aucun changement et que la jurisprudence est en ce sens qu'au moment de la conclusion de l'accord, il a été tenu compte par les experts des possibilités de réadaptation des sinistrés et que le pourcent de leur invalidité a été calculé en conséquence.

» Quatre actions ont été accueillies favorablement parce que depuis la conclusion de l'accord une modification sensible dans le sens d'une amélioration était intervenue dans l'état corporel des sinistrés. Un de ces derniers a

kundigen rekening gehouden wordt met de teraanpassingsmogelijkheden der geteisterden en dat hun percent ongeschiktheid in dit opzicht berekend is.

» Vier slaagden omdat sedert het sluiten der overeenkomst merkelijke verandering, voornamelijk verbetering in den lichamelijken toestand der geteisterden ontstaan was. Een dezer verloor volledig zijn percent, een andere werd van 20 op 5 p. c. gebracht; een andere nog van 25 op 18 p. c. en een laatste van 16 op 7 p. c.

» Uit de opgedane ondervinding blijkt er dus dat vooraleer de eindovereenkomst te sluiten, het toe te staan percent vermindering van arbeidsgeschiktheid met de meeste zorg moet geschat worden, rekening houdende met het aanpassingsvermogen en den bijzonderen toestand in de visscherij, waarin vele kleine verminkingen feitelijk geen den minsten invloed uitoefenen op de economische waarde van den belanghebbende.

» B. Betwistingen aangaande het bestaan van een feitelijk bestendige ongeschiktheid en haar percent.

» Het gaat over vorderingen ingespannen door aangeslotenen die aanspraak maakten op vergoeding en waarin de Kas als verweerster optrad.

» De opgedane ondervinding bewijst dat, onder de jongere geneesheeren bijzonderlijk, uitsluitelijk zorg wordt besteed aan de schatting der lichamelijke vermindering, zonder inachtneming van het begrip der economische waardevermindering, die alleen in rekening mag genomen worden. Barema's opge-maakt op gebied van nijverheidstoestanden worden al te slaafs gevolgd.

» Hier bleek het dus gepast de toepassing van alinea 3 van artikel 31 der wet van 30 December 1929 in te roepen en aan den bevoegden rechter de benoeming van een bijzitter-reeder en een bijzitter-zeeman te vragen, ten einde advies te geven nopens de werkelijke ongeschiktheid.

» Het gevolg was, dat, op 7 vorderingen, alle gesteund op geneeskundige verslagen de volgende vaststellingen der ongeschiktheid bepaald aangenomen geweest zijn :

»	Vordering van 30 p. c. teruggebracht op 15 p. c.	
»	» 22 » » » 10 »	
»	» 15 » » » 8 »	
»	» 15 » » » 0 »	
»	» 50 » » » 30 »	

» Twee vragen werden gegrond bevonden, waaronder een meerder percent bekomen heeft dan door de Kas voorgesteld was.

» C. Betwistingen aangaande het princip der toepasselijkheid der wet.

» Het gaat om overlijdens of ziekten, wier verband met een arbeidsongeval op zee betwistbaar is, ofwel om vorderingen van ouders wier eisch betwist werd omdat het niet vaststond dat hun verongelukte zoon hun steun was.

» Op drie doodsgesvallen bleek het dat er twee zonder verband waren met een werkongeval ter zee. In een geval werd de Kas veroordeeld, doch beroep werd ingeslagen.

» Op vier gevallen der tweede soort werden er twee ten voordeele der Kas afgewezen en een te haren laste; een vierde is hangend in beroep.

Deze bevindingen leiden tot het besluit dat de gevallen van succes der Kas de overhand hebben en daaruit volgt de vaststelling dat zij niet roekeloos te werk gaat maar de misbruiken bekampt.

Er werd bijzonderlijk bevonden dat :

1° Om meer eenheid te brengen in de vaststelling der ongeschiktheden, de medische dienst een bestendig karakter hebben moet.

2° De eindovereenkomsten niet te spoedig mogen gesloten worden.

3° In geval van dood van een belanghebbende tengevolge eener ziekte waar-

perdu tout le pourcent lui attribué, un autre a vu réduire son incapacité de 20 à 5 %, un troisième de 25 à 18 p. c. et le dernier de 16 à 7 p. c.

» Il résulte de ces constatations qu'avant de conclure un accord définitif le pourcent de l'incapacité permanente de travail à accorder doit être évaluée avec le plus grand soin, en tenant compte des facultés d'adaptation et de la situation spéciale qui existe dans l'industrie de la pêche, où beaucoup de petites mutilations n'ont pratiquement aucune influence sur la valeur économique de l'intéressé.

» B. Contestations relatives à l'existence effective d'une incapacité de travail permanente et le pourcent de cette incapacité.

» Il s'agit d'actions intentées par des assurés exigeant des indemnités et dans lesquelles la Caisse plaide comme défenderesse.

» Il en résulte cette constatation que spécialement parmi les jeunes médecins règne la préoccupation exclusive à l'évaluation de la mutilation corporelle, sans tenir compte de la notion de la diminution de valeur économique, qui seule peut entrer en ligne de compte. Les barèmes établis en matière industrielle sont suivis trop servilement.

» Il parut donc opportun dans l'occurrence de demander l'application de l'art. 31 de la loi du 30 décembre 1929 et de demander au juge compétent la désignation d'un assesseur-armateur et d'un assesseur-pêcheur, afin de donner avis relativement à l'incapacité effective.

» Il en est résulté que sur 7 actions, toutes basées sur des rapports médicaux, les réductions indiquées ci-après d'incapacité de travail ont été admises définitivement :

»	Demande de 30 p. c. ; réduite à 15.	
»	» 22 » » » 10.	
»	» 15 » » » 8.	
»	» 15 » » » 0.	
»	» 50 » » » 30.	

» Deux demandes ont été déclarées fondées, dont une donna lieu à l'octroi d'un pourcent plus grand que celui proposé par la Caisse.

» C. Contestations relatives au principe de l'applicabilité de la loi.

» Il s'agit de décès ou de maladies dont la connexité avec un accident de travail maritime est contestable, ou bien de demandes de parents dont l'action était contestée parce qu'il n'était pas établi que leur fils sinistré était leur soutien.

» Sur deux cas mortels, il parut que deux étaient sans connexité avec un accident professionnel. La Caisse a été condamnée dans un cas, mais appel a été interjeté.

» Sur quatre cas de la seconde espèce, deux ont été jugés en faveur de la Caisse et un à sa charge; un quatrième est pendant en appel.

» Ces constatations justifient la conclusion que les cas de sursis de la Caisse ont le dessus et il en résulte que loin de procéder témérairement, elle lutte contre les abus.

» Il a été spécialement constaté que :

» 1°) Afin d'introduire plus d'uniformité dans l'évaluation des incapacités, le service médical doit avoir un caractère permanent.

» 2°) Les accords définitifs ne peuvent être conclus trop rapidement.

» 3°) En cas de mort d'un intéressé, par suite d'une maladie dont la connexité avec un accident de mer n'est établie, il paraît nécessaire de faire procéder immédiatement à une autopsie.

van het verband met een zeeongeval betwistbaar is, het noodzakelijk voorkomt onmiddellijk een lijkschouwing te eischen.

4° De rechten der vrouwen die feitelijk gescheiden leven, moeten ingestuurd worden met het oog op de voorwaarden in acht te nemen om onaaneembare misbruiken te vermijden.

5° Om de rechterlijke onkosten te besparen aan de Kas, die een zending van algemeen belang en geen winstgevend doel heeft, de kosteloze rechtspleging zou moeten genieten, zooals voorzien is in art. 17 der wet op de arbeidsongevallen te lande en dat niet alleen de overeenkomsten maar ook de vonnissen is betwiste zaken van alle registratierechten ontslagen zij; wat door zekere ontvangers niet aangenomen wordt. »

In het verslag van den beheerraad aan de algemeene vergadering van 24 April 1936 wordt aangehaald dat de globale aanwinst door de Kas gedaan ten gevolge der uitspraken hooger aangehaald op fr. 150.000 mag geraamd worden. Die som weegt ruimschoots op tegen de fr. 18.784,35 gerechtskosten die zij veroorzaakt hebben.

*
*
*

De ondervinding van 1936 heeft opnieuw bewezen dat het aantal ongevallen in onze visscherij steeds schommelt, sedert 1932, omstreeks 450. In 1932 was het 451; in 1933, 482; in 1934, 432; in 1936 is het 460. Zelfs de verhoudingen van waterschoutsambt tot waterschoutsambt hebben om zoo te zeggen geen wijziging ondergaan. Het aantal ongevallen die een bestendige gedeeltelijke werkonbekwaamheid voor gevolg hadden, is thans 8; dit getal werd slechts eenmaal, namelijk in 1934 (10) overtroffen.

Het is in de reeksen vaartuigen met motor van meer dan 70 HP. alsook in die met motor van 1 tot 34 HP. dat de rampen voorkomen die de zwaarste offers vanwege de Kas gevergd hebben en het zijn de vlooten van Oostende en Zeebrugge die er het voordeel van genoten hebben.

Voor alle bijzonderheden kan men het verslag raadplegen van den beheerraad aan de algemeene vergadering van 27 April 1936.

De Voorzitter,
Ch. DE ZUTTERE.

» 4°) Les droits des épouses, séparées de fait, doivent faire l'objet d'un examen, en vue des conditions à observer pour éviter des abus inacceptables.

» 5°) Afin d'épargner des frais judiciaires à la Caisse, laquelle à une mission d'intérêt général, il y a lieu de lui accorder le droit à la procédure gratuite, ainsi qu'il est prévu dans l'article 17 de la loi sur les accidents professionnels terrestres et que non seulement les conventions mais même les jugements en matière litigieuse soient exemptés de tout droit d'enregistrement, ce que certains receveurs ne veulent admettre. »

Dans le rapport du Conseil d'administration à l'assemblée générale du 27 avril 1936, il est relaté que le bénéfice total réalisé par la Caisse à la suite des décisions citées ci-dessus peut être évalué à fr. 150.000, somme qui compense amplement les frais de procédure encourus, lesquels s'élèvent à fr. 18.784,35.

*
*
*

Les résultats de l'année 1936 ont établi une fois de plus que le nombre annuel des accidents professionnels dans l'industrie de la pêche oscille depuis 1932 autour du chiffre de 450. En 1932, ce fut 451, en 1933, 482, en 1934, 432, en 1936, 460. Même les proportions de commissariat maritime à commissariat maritime n'ont guère changé. Le nombre des accidents ayant entraîné une incapacité de travail permanente s'élève à 8; ce nombre n'a été dépassé qu'en 1934 (10).

C'est dans la catégorie des bateaux à moteurs de plus de 70 HP. et dans celle des embarcations à moteur de 1 à 34 HP. que se sont produits les sinistres qui ont entraîné les sacrifices les plus lourds pour la Caisse et ce sont les flottes d'Oostende et de Zeebrugge qui en ont obtenu le bénéfice.

Pour tous autres détails, on peut consulter utilement le rapport du Conseil d'administration à l'assemblée générale du 27 avril 1936.

Le Président,
Ch. DE ZUTTERE.

Zeewetenschappelijk Instituut van België

Uittreksel uit het verslag

over de werkzaamheden van 1935-1936

In den loop van het in aanmerking komende tijdvak heeft het werk vooral bestaan in de voortzetting van de voordien begonnen onderzoekingen. Twee daarvan zijn thans afgesloten.

- I. Onderzoekingen over het vernietigen van den jongen visch door de kustvisscherij.
- II. Onderzoekingen over den haring der Smalls.
- III. Het bestudeeren van den ijlen haring en zijn vangst.
- IV. Het bestudeeren van de biologie en van de visscherij der sprut.
- V. Het bestudeeren van de biologie en van de visscherij der garnaal.
- VI. Doorlopende onderzoekingen over de algemeene fauna der streek.
- VII. Waarnemingen over de veranderingen van het zeewater.
- VIII. Bibliotheek.

Hieronder volgen eenige verklaringen of toelichtingen aangaande enkele dezer werkzaamheden.

I. Het bestudeeren van de vernietiging van den jongen visch door de kustvisscherij (onderzoekingen beëindigd).

Dit onderzoek, ondernomen op verzoek van het Bestuur van Zeeuwen, werd gedurende 16 maanden voortgezet.

De methode is beschreven en haar resultaten zijn uiteengezet in Verhandeling N° 3 van de Annalen van het Zeewetenschappelijk Instituut. (Zie : G. Gilson, Recherches sur la Destruction du jeune poisson par la Pêche crevette sur les Côtes de Belgique, Mém. 3, 1935.) (1)

Redenen bestaan om aan te nemen, dat deze verhandeling in het buitenland goed ontvangen is, waar men evenmin als in België een nauwkeurig denkbeeld had van den omvang der vernietiging, noch cijfermateriaal bezat voor de schatting van den vermoedelijken uitslag van eventuele beschermingsmaatregelen. Onze voornaamste gevolgtrekkingen in de gevolgde rangschikking zijn:

1. Dat het voorschrijven van een maaswijdte, geschikt om den zeer jongen visch een zekere bescherming te verzekeren, den volledigen ondergang van de garnaalvisscherij ten gevolge zou hebben, althans volgens de huidige stand van de techniek der garnaalvangst en van het handelsgebruik ten opzichte van dit schaaldier.

2. Dat het verbod van ontschepping van jongen visch beneden een zekere maat een doeltreffende en voor de kustvisscherij te verdragen maatregel zou zijn.

(1) Zie : G. Gilson - Onderzoekingen over het vernietigen van den jongen visch door de garnaalvisscherij op de Belgische kust. - Annalen van het Zeewetenschappelijk Instituut van België, Verhandeling N° 3, 1935.

Institut Maritime de Belgique

Extrait du rapport

sur l'activité de l'Institut pendant 1935-1936

Le travail au cours de la période envisagée a consisté principalement dans la continuation de recherches précédemment entreprises. Notons qu'il en est deux parmi celles-ci qui sont aujourd'hui clôturées.

- I. Recherches sur la destruction du jeune poisson par la pêche littorale.
- II. Recherches sur le hareng des Smalls.
- III. Etude du hareng guai et de sa pêcherie.
- IV. Etude de la biologie et de la pêcherie de l'esprot.
- V. Etude de la biologie et de la pêcherie de la crevette.
- VI. Recherches continues sur la faune générale de la région.
- VII. Observation des variations de l'eau de mer.
- VIII. Bibliothèque.

Voici quelques explications ou commentaires au sujet de certains de ces travaux.

I. Etude de la destruction du jeune poisson par la pêche littorale (recherches clôturées).

Cette investigation, entreprise à la demande de l'Administration de la Marine, a été poursuivie pendant 16 mois.

La méthode est décrite et ses résultats sont exposés dans le Mémoire N° 3 des Annales de l'Institut Maritime (1). Je puis donc m'abstenir d'en répéter ici le détail et je me borne à rappeler que le travail nécessité par cette étude très serrée et très laborieuse, a compris la manipulation de 12.600 kilog. de matériel de pêche et l'examen complet, suivant la méthode classique, de 164.053 poissons ainsi que de laborieuses opérations de calcul et de tabulation.

Il y a des raisons de penser que ce mémoire a été bien accueilli dans les pays étrangers où l'on ne possédait guère plus qu'en Belgique de notions précises sur l'importance de la destruction ni de bases numériques pour la supputation de l'effet probable de mesures protectrices éventuelles. Nos principales conclusions, dans l'ordre appliqué, sont les suivantes :

1. Que l'imposition d'une *grandeur de mailles* suffisante pour assurer une certaine protection du très jeune poisson entraînerait l'extinction complète de la pêche crevette, dans la condition actuelle de la technique de la pêche de la crevette et des usages du commerce de ce crustacé.
2. Que la *prohibition du débarquement* du jeune poisson en-dessous d'une certaine taille serait une mesure efficace et supportable par la pêche littorale.
3. Qu'il est désirable qu'une enquête sur la pêche crevette soit entreprise,

(1) Voir : G. Gilson - Recherches sur la destruction du jeune poisson par la Pêche crevette sur les côtes de Belgique. - Annales de l'Institut Maritime de Belgique, Mém. 3, 1935.

3. Dat het wenschelijk zou zijn een onderzoek naar de garnaalvangst in te stellen, ten einde de kleinst verkoopbare grootte van de garnaal te bepalen evenals de hoeveelheid der niet verkoopbare garnalen, die, bij het gebruik van verschillende maaswijdten, aan de vangst zouden ontsnappen.

Deze verhandeling werd meer dan een jaar geleden aan alle regeeringen overgemaakt met het oog op de Internationale Conferentie die in November 1936 en in Maart 1937 te Londen zou bijeenkomen. De aandacht van de deskundigen van alle landen werd erdoor gevestigd op de moeilijkheden die de in België, Holland en Duitschland zoo belangrijke garnaalvisserij aan het internationaal opleggen van een algemeene minimale maaswijde van het sleepnet in den weg legt. Daarom werd een uitzondering gemaakt voor de visserij, welke onder toezicht der regeering in de kustzones uitgeoefend wordt. Maar een verbetering werd aan de gebreken van deze lichtelijk mank gaande regeling aangebracht, door het instellen van een ontschepingsverbod van jongen visch beneden een voor iedere soort bepaalde minimale maat.

2. De haring van de « Smalls ».

Gedurende de jaren 1932, '33, '34 en '35 werd een onderzoek gedaan over de haringen, welke onze visschers meebrengen van de streek, welke de « Smalls » genoemd wordt, het N.O. deel van de Keltische Zee, dat zich vanaf de Atlantische Oceaan tot aan den ingang van de Iersche Zee uitstrekt.

Hoewel dit onderzoek meer dan 1000 monsters omvatte, kon het slechts als hulpmiddel dienen voor die onderzoekingen, welke alleen de groote visscherijlanden als Frankrijk en Engeland kunnen instellen. Aangezien de machtige hulpmiddelen, die voor het onderzoek van de diepe wateren van de Keltische Zee en hun verband met die van de Atlantische Oceaan vereischt worden, ons ontbreken, hebben wij er van afgezien zelf de hydrographische onderzoekingen in te stellen, welke ieder jaar gedaan zouden moeten worden om aan de visschers nauwkeurige richtlijnen aan te geven voor het opzoeken der samschelingen van de haringen in de buurt van de zones, waar de warme, zoutrijke atlantische wateren en de koude, zoutarme kustwateren elkaar ontmoeten.

Het is de taak der Staten, die er het meeste belang bij hebben en die over de middelen beschikken, ieder jaar aan de haring- en makreelvisserij aanwijzingen te verstrekken omtrent de grenzen van het toe- en afvloeien der atlantische wateren in de Keltische Zee, d.w.z. een methodische gids te leveren bij het zoeken der visschers. Wij kunnen hieraan toevoegen, dat wij den laatsten tijd veel moeite hebben gehad om van de visschers nauwkeurige aanwijzingen te verkrijgen over de vangstplaatsen, evenals goed geconserveerde en goed gedocumenteerde monsters. Wij hebben van het gebruik van dit materiaal en van deze onnauwkeurige gegevens moeten afzien en dit onderzoek, dat te fragmentarisch was geworden en een te groot deel van onze normale werkzaamheden in beslag nam, tot nader order moeten opschorten.

3. Het Bestudeeren van den ijlen haring.

Het bestudeeren van dit merkwaardige samscholen van ijle haringen, dat ieder jaar van December tot Maart plaats heeft, omvat een uitgebreid onderzoek, volgens de gebruikelijke methode, van zeer talrijke monsterreeksen gedurende het geheele vischseizoen. Dit werk werd gedurende de laatste zeven jaar onafgebroken voortgezet. Een eerste verhandeling werd in 1931 in de Annalen gepubliceerd, en het werk van ieder der daarop volgende jaren heeft het onderwerp uitgemaakt van een verslag aan de jaarlijksche vergadering van den « Internationale Raad voor het onderzoek der Zee » te Kopenhagen. Het laatste verslag over het seizoen 1936-1937 is beëindigd en zal aan de eerstkomende vergadering (5 Juli) worden voorgelegd. Bovendien is een samschovattende verhandeling, gaande over de gezamenlijke zeven jaren, in voorbe-

dans le but de déterminer la plus petite taille vendable de la crevette et la proportion des crevettes non vendables qui serait libérée par l'emploi de mailles de diverses grandeurs.

Ce mémoire a été remis de plus plus d'un an à tous les Gouvernements en vue de la Conférence internationale qui se réunirait à Londres en novembre 1936 et en mars 1937. Il a eu pour effet d'attirer l'attention des experts de toutes les nations sur la difficulté qu'oppose la pêche crevette, si importante en Belgique, en Hollande et en Allemagne, à l'imposition internationale d'une *grandeur minimale unique pour les mailles du chalut*. Une exception a donc été admise pour la pêche s'exerçant sous le contrôle des Gouvernements dans les zones littorales. Mais une correction a été apportée aux défauts de cette réglementation légèrement boiteuse, par l'établissement d'une *prohibition du débarquement* des jeunes poissons en-dessous d'une certaine taille minimale déterminée pour chaque espèce.

2. Hareng des Smalls.

Une étude entreprise et conduite pendant les années 1932, 33, 34 et 35 concernant les harengs rapportés par nos pêcheurs de la région dite des « Smalls », partie NE. de la Mer Celtique, qui s'étend depuis l'Atlantique jusqu'à l'entrée de la Mer d'Irlande, bien qu'ayant porté sur plus de 1000 échantillons, ne pouvait être qu'adjuvante de celle que seules peuvent y poursuivre les nations de grande pêche et, en particulier, la France et la Grande-Bretagne. Dépourvus des puissants moyens nécessaires à l'exploration des eaux profondes de la Mer Celtique et de leurs rapports avec celles de l'Atlantique, nous avons renoncé à conduire nous-mêmes les investigations hydrographiques qu'il faudrait y faire chaque année pour fournir aux pêcheurs des directives sérieuses dans la recherche des concentrations de harengs qui se font dans le voisinage des zones de rencontre des eaux atlantiques, chaudes et salées, et des eaux côtières, froides et peu salées.

C'est aux états les plus intéressés et pourvu des moyens à indiquer chaque année à la pêche du hareng et du maquereau, les limites de la transgression et de la régression des eaux atlantiques dans la Mer Celtique, c'est-à-dire à fournir un guide méthodique aux tâtonnements des pêcheurs. Ajoutons à cela que dans ces derniers temps, nous avons éprouvé beaucoup de difficultés à obtenir des pêcheurs l'indication exacte des localités de pêche, ainsi que des échantillons bien conservés et bien documentés. Nous avons dû renoncer à l'utilisation de ces matériaux et de ces données manquant de précision, et suspendre jusqu'à nouvel ordre cette étude devenue trop fragmentaire et comportant une emprise trop importante sur notre activité normale.

3. Etude du hareng « guai ».

L'étude de cette remarquable concentration de harengs vides qui se produit chaque année de décembre à mars, comporte l'examen détaillé, suivant la méthode classique, de très nombreuses séries d'échantillons au cours de toute la saison de pêche. Ce travail a été poursuivi sans interruption durant les sept dernières années. Un premier mémoire a été publié dans les Annales en 1931, et le travail de chacune de années ultérieures a fait l'objet d'un rapport à la réunion annuelle du Conseil international de Copenhague. Le dernier rapport portant sur la saison 1936-37 est terminé et sera présenté à la prochaine réunion (5 juillet). En outre, un mémoire synthétique portant sur l'ensemble des sept années, est en préparation et constituera, je l'espère, une sérieuse contribution à la connaissance générale du hareng. Il paraîtra dans nos Annales.

4. Recherches sur la biologie et la pêche de l'esprot.

L'étude des conditions biologiques de l'esprot est particulièrement difficile

reiding en deze zal, naar ik hoop, een belangrijke bijdrage leveren tot de algemeene kennis van den haring. Deze bijdrage zal in onze Annalen verschijnen.

4. Onderzoekingen over de biologie en de visscherij van de sprot.

Het onderzoek naar de levensvoorwaarden van de sprot is in onze streken buitengewoon moeilijk omdat haar drijvende eieren door sterke stroomingen meegevoerd worden door het uitgestrekte gebied van de Noordzee, waar het moeilijk is de met den stroom mee zwemmende of tegen den stroom in zwemmende postlarvale ontwikkelingsstadia en hun trek te vervolgen. Nochtans heeft de economische beteekenis van deze visch ons ertoe doen besluiten ieder jaar een deel van onze werkzaamheden en van onze hulpmiddelen aan zijn onderzoek te wijden. Wij zijn dus voortgegaan met gedurende het geheele vischseizoen van de vangst van onze visschers dagelijks een monster van één K. G. af te nemen en dit aan de volgende acht bewerkingen der biologische analyse, welke heden ten dage gebruikelijk zijn, te onderwerpen :

1. Maat.
2. Gewicht.
3. Geslacht.
4. Stadium der geslachtsorganen.
5. Mesenterisch vet.
6. Winterringen en groei.
7. Aantal wervels.
8. Maaginhoud.

De aldus verkregen gegevens zijn in tabel gebracht en worden in de archieven bewaard om, wanneer wij over de noodige werkmiddelen, waarvan een geschikt vaartuig het meest onontbeerlijk is, zullen beschikken, gebruikt te worden. Het zal dan veel waard zijn te kunnen beschikken over tabellen van lange jaarlijksche reeksen, waarnemingen over het belang der leeftijdsklassen, bepaald door het schubbenonderzoek, over den toestand der geslachtsorganen, de maaginhoud en bovendien over de verhouding van het aantal jonge haringen, dat altijd met de sprotscholen vermengd is.

Dit heeft ons ertoe gebracht van nu af aan onze aandacht te vestigen op het vraagstuk der « whitebait », scholen zeer jonge haringachtigen, die in Engeland als zoodanig gegeten worden en daar aanleiding geven tot een bijzondere visscherij, die men misschien op onze kust tot ontwikkeling zou kunnen brengen.

Voor het onderzoek van de sprot en voor vele andere vraagstukken rekenen wij vooral op de organisatie van het periodiek onderzoek van het Z. deel van de Vlaamsche Zee, waarvan plan aan den Raad van Kopenhagen voorgelegd werd. Het is van belang vast te stellen dat de Baltische kustlanden de laatste jaren de sprotvisscherij enorm ontwikkeld hebben.

De afgevaardigden der Baltische landen bij den Internationalen Raad deelden mede, dat op het oogenblik Polen en niet België het europeesch record hiervan houdt. Men heeft er ook den aanstoot gegeven tot het onderzoek van haar biologische voorwaarden.

In zeeën, welke, zooals de Baltische Zee, door bochtige kusten omsloten worden, ontmoet dit onderzoek inderdaad niet dezelfde moeilijkheden als langs de rechte kusten van het O. deel van de Noordzee.

Het dient ook opgemerkt te worden, dat in de Baltische streken de sprot met behulp van het sleepnet met planken (« ottertrawl ») gevischt wordt, terwijl men op de Belgische kust bijna uitsluitend het vaste zoogenaamde « stroopnet » gebruikt. Onze visschers dienen op dit feit gewezen te worden, want het is aan hen om uit te maken of er geen aanleiding is om op onze

dans notre région parce que ses œufs flottants y sont emportés par des courants intenses dans les vastes étendues de la Mer du Nord où il est malaisé de suivre les phases dénotantes et contranotantes de leur développement post-larvaire et leurs migrations. Cependant l'importance économique de ce poisson nous a décidé à consacrer chaque année à son étude une partie de notre activité et de nos moyens. Nous avons donc continué à prélever sur la capture de nos pêcheurs, au cours de toute la saison de pêche, un échantillon journalier d'un kilogramme, et à le soumettre aux huit opérations de l'analyse biologique qui sont aujourd'hui classiques : à savoir :

1. Mensuration.
2. Poids.
3. Sexe.
4. Stade des gonades.
5. Graisse mésentérique.
6. Anneaux d'hiver et croissance.
7. Vertèbres - nombre.
8. Contenu stomacal.

Les données ainsi recueillies sont tabulées et consignées dans les archives pour être utilisées lorsque nous disposerons des moyens de travail nécessaires et dont le plus indispensable est un navire approprié. Il sera très avantageux alors de disposer de la tabulation de longues séries annuelles, d'observations portant sur l'importance des classes d'âge déterminées par l'étude de l'écaille, sur l'état des gonades, le contenu stomacal et, en outre, sur la proportion de jeunes harengs qui se trouvent toujours mêlés aux bancs d'esprot.

Ceci nous a conduit dès maintenant à porter notre attention sur la question du « whitebait », accumulation de très jeunes clupéides qui, en Angleterre, sont consommés comme tels et y donne lieu à une pêcherie spéciale que l'on pourrait peut-être développer sur notre côte.

Nous comptons beaucoup pour l'étude de l'esprot, et de bien d'autres questions, sur l'organisation de l'exploration périodique du Sud de la Mer Flamande dont le plan a été proposé au Conseil de Copenhague.

Il est intéressant de noter que les pays riverains de la Baltique ont développé énormément la pêcherie de l'esprot dans ces dernières années.

Les délégués des Pays Baltiques au Conseil International me disent que c'est aujourd'hui la Pologne et non plus la Belgique qui en détient le record européen. On y a poussé aussi l'étude de ses conditions biologiques. Cette étude, en effet, ne présente pas, dans les mers fermées à côtes anfractueuses comme la Baltique, les mêmes difficultés que le long des côtes rectilignes de la partie Est de la Mer du Nord.

Il est aussi à remarquer que dans les régions baltiques, la pêche de l'esprot se fait au chalut à panneaux, tandis que sur la côté belge on emploie presque exclusivement le filet fixe appelé « stroopnet ». Le fait est à signaler à nos pêcheurs, car c'est à eux qu'il incombe de rechercher s'il n'y a pas lieu, sur notre littoral, d'ajouter à l'emploi du stroopnet, qui a certains avantages dans nos eaux à courants rapides, la pratique d'un chalut bien approprié et qui permettrait d'aller à la recherche des bancs d'esprot plus au large et de les y suivre, plutôt que d'attendre passivement leur apparition dans les eaux côtières.

5. Etude de la biologie et de la pêcherie de la crevette.

Les importants travaux de Ehrenbaum, Williamson, Henking, Havinga, Hagmeyer, Wülff-Bückmann, Zorell, Plagmann et d'autres nous renseignent déjà abondamment sur l'anatomie, le développement, la physiologie, l'éthologie, les migrations et les fluctuations du plus vulgaire de nos crustacés marins.

kust aan het gebruik van het stroopnet, dat zekere voordeelen biedt in onze wateren met hun snelle stroomingen, dat van een goed aangepast sleepnet toe te voegen, wat het mogelijk zou maken de sprotscholen verder in zee op te zoeken en hen te volgen in plaats van lijdelijk hun verschijnen in onze kustwateren af te wachten.

5. Het bestudeeren van de biologie en de visscherij van de garnaal.

De belangrijke onderzoekingen van Ehrenbaum, Williamson, Henking, Havinga, Hagmeyer, Wülff-Bückmann, Zorell, Plagmann en anderen verstreken ons reeds overvloedige gegevens omtrent de anatomie, de ontwikkeling, de physiologie, de ethologie, den trek en het schommelend aantal van ons meest algemeene schaaldier. Niettemin is geen enkel hoofdstuk der biologie ooit geheel afgesloten en behalve dat men in onze streek de door onze voorgangers in andere zeeën gedane vlijtige onderzoekingen, moet overdoen en aanvullen, rijzen er nog vele vragen waarop niet alleen de biologie van de garnaal een antwoord verlangt, maar wier beantwoording gewenscht is in verband met haar vangst en den technischen vooruitgang hiervan, haar bescherming en de oordeelkundige leiding daarvan. In afwachting van de noodige hulpmiddelen om met goed gevolg het volledig onderzoek van onze garnaal aan te vatten en voort te zetten, hebben wij sedert jaren veel waarnemingen verzameld, die van zeer veel nut zullen zijn wanneer wij over een vaartuig zullen beschikken en over de noodige toestellen en het noodige personeel voor de kustonderzoekingen in het algemeen en meer speciaal voor het onderzoek van de verhouding der soorten ten opzichte van hun omgeving. De gegevens van onze vroegere onderzoekingen over de afzettingen (sedimenten) en over de planctonische larven der Decapoden zullen ons dan goed te pas komen.

Maar ook een technisch onderzoek is vrij dringend noodig en dit vereischt het gebruik van een vaartuig met geringen diepgang; dit onderzoek gaat over de uitwerking hetzij van een vergrooten van de maaswijdte van de garnalenkor hetzij van het aandringen op een door de visschers op zee ziften van den levenden buit.

Er valt echter niet te denken aan het reglementeeren van de maaswijdte alvorens men experimenteële vangsten met speciaal vischtuig gedaan heeft, waardoor men het gehalte jonge garnalen, dat door de mazen van verschillende wijdte ontsnapt, nauwkeurig kan aangeven.

Zonder twijfel schijnt de garnaal, dank zij haar buitengewone vruchtbaarheid, in geen enkel opzicht met uitroeiing bedreigd te worden. Maar het plaatselijk samenscholen, waarvan de visscher een overdadig en onoordeelkundig gebruik zou maken, zou aanleiding kunnen geven tot een voor het bedrijf schadelijke vermindering, en de voedselvoorziening op de kweekplaatsen van den jongen visch zou eveneens schade ondervinden van de vermindering van den overvloed van jonge garnalen, aangezien deze een belangrijk deel hiervan uitmaken. De bescherming van de heel jonge garnalen zonder handelswaarde zou dus in een nabije toekomst een toename van de voorraden verkoopbare garnale teweeg brengen en zoo doende de garnalvisscherij zelf ten goede komen. Maar bovendien zou de vermeerdering van de voorraden van alle leeftijden, ten gevolge van het sparen van de jonge dieren zonder handelswaarde, gunstig zijn voor de ontwikkeling van den jongen visch in zijn kuststadium; theoretisch zou dit een oordeelkundiger beschermingsmiddel van de kweekplaatsen zijn dat het uitroeien van jonge dieren, welke te talrijk geacht zouden worden voor het beschikbare voedsel in een bepaalde streek (uitdunning).

Het ziften van de aan boord genomen hoeveelheid garnalen kan een groot aantal kleine dieren sparen, mits het onmiddellijk door middel van een zeef

Cependant, nul chapitre de la biologie n'est définitivement clôturé, et outre qu'il faut refaire et compléter dans notre région les laborieuses recherches conduites par nos prédécesseurs dans d'autres mers, il se dresse encore bien des questions dont la solution est non seulement demandée par la biologie de la crevette, mais désirable au point de vue de sa pêcherie et du progrès de sa technique, de sa protection et de sa direction rationnelle. Aussi, dans l'attente des moyens nécessaires pour aborder de front et conduire avec suite une étude complète de notre crangon, avons-nous, depuis des années déjà, accumulé beaucoup d'observations qui nous seront fort utiles lorsque nous disposerons du navire, des engins et du personnel nécessaires pour les investigations côtières en général, et en particulier pour l'étude des rapports des espèces avec leur milieu. Les données de nos précédentes études sur les sédiments et sur les larves planctoniques des décapodes nous viendront alors bien à point.

Mais il est aussi une recherche de technique qui est réclamée avec une certaine urgence et qui exige l'emploi d'un navire à faible tirant d'eau; c'est l'étude de l'effet que l'on obtiendrait soit en agrandissant les mailles du chalut crevettier, soit en insistant sur un tamisage pratiqué en mer sur le butin encore vivant du pêcheur.

Or, on ne peut songer à réglementer la dimension des mailles avant d'avoir procédé à des pêches expérimentales avec des engins spéciaux permettant de préciser la proportion de jeunes crevettes qui s'échapperaient des mailles de diverses dimensions.

Sans doute, la crevette, grâce à son extraordinaire fécondité, ne paraît nullement menacée de *disparition*. Mais les *concentrations locales*, exploitées par le pêcheur, pourraient subir, du fait d'une pêcherie excessive et mal dirigée, une *réduction* dommageable pour l'industrie, et l'alimentation dans les nourrisseries de jeunes poissons pourrait également souffrir d'une réduction de l'abondance de la jeune crevette, puisque celle-ci lui fournit un élément important. La protection des très jeunes cervettes sans valeur marchande pourrait donc, dans un avenir peu éloigné, produire un renforcement des stocks de crevettes vendables et favoriser ainsi la pêche crevettière elle-même. Mais en outre, l'enrichissement de ces stocks de tout âge, par l'épargne des jeunes éléments sans valeur marchande, serait favorable au développement des jeunes poissons en stade cotier et, théoriquement, ce serait là un moyen de protection des nourrisseries plus judicieux que l'extermination des jeunes individus supposés trop nombreux pour le disponible alimentaire d'une région donnée (*thinning*).

Le tamisage de la masse de crevettes prise à bord peut épargner une grande quantité de petits individus, pourvu qu'il soit fait immédiatement, avec un tamis à intervalles suffisamment larges et avec assez d'insistance. Il ne vaut pas le triage effectué par le filet lui-même et son efficacité dépendrait trop de la bonne volonté du pêcheur. Néanmoins, un tamisage soigné est à recommander au pêcheur et il conviendrait de lui faire remarquer que l'acheteur paierait volontiers un prix plus élevé pour une marchandise de bel aspect et exempte des déchets qui, autrefois, avant la guerre, l'auraient dépréciée au point de la rendre invendable.

Ajoutons encore que nous nous sommes occupé de la statistique de la vente de la crevette. Elle faisait autrefois complètement défaut, mais, depuis l'établissement d'une minque aux crevettes à Ostende, un service statistique a pu être institué et, aujourd'hui, nous avons l'avantage de disposer d'un relevé presque complet de la vente des crevettes débarquées sur notre littoral. Ce

met voldoende groote openingen en met genoeg zorgvuldigheid geschiedt. Deze methode is niet zoo goed als het ziften met het net zelf en haar doelmatigheid zou te veel van den goeden wil van den visscher afhangen. Niettemin is een zorgvuldig sorteeren aan de visschers aan te bevelen en men zou hen er op moeten wijzen, dat de kooper graag en hooger prijs zou betalen voor een koopwaar, die er mooi uitziet en vrij is van het afval, dat vroeger, voor den oorlog, deze waar bijna onverkoopbaar zou hebben gemaakt.

Wij kunnen hieraan toevoegen dat wij ons met de statistiek van den verkoop der garnalen bezig hebben gehouden. Deze statistiek ontbrak vroeger geheel, maar sedert de instelling van een garnalenmijn te Oostende, heeft men een statistischen dienst kunnen instellen en heden ten dage hebben wij het voorrecht over een vrijwel volledige opgave omtrent de verkoop van de op onze kust ontscheepte garnalen te kunnen beschikken. Deze opgave heeft ons in staat gesteld onderstaande tabellen op te stellen, welke een vergelijkend overzicht geven over de vier garnalenhavens over 1935 en 1936.

Statistiek van de garnalenvisscherij op de Belgische kust.

1935	Aantal vangsten	Aantal ontscheepte K. G.	Gemiddeld gewicht per vangst	Totale waarde	Gemiddelde waarde per vangst	Gemiddelde prijs per K. G.
Nieuwpoort . . .	5.195	252.418	49	989.052	190	3,92
Oostende . . .	17.191	953.599	55	4.433.142	258	4,65
Blankenberghe . .	1.556	97.058	62	445.744	286	4,59
Zeebrugge . . .	12.075	1.361.052	113	6.188.575	512	4,55
Totaal . . .	36.017	2.664.127		12.056.513		
1936						
Nieuwpoort . . .	4.325	269.195	62	935.383	216	3,47
Oostende . . .	14.192	1.114.009	78	4.353.111	307	3,91
Blankenberghe . .		111.992		540.531		4,83
Zeebrugge . . .	12.927	1.982.776	153	8.438.338	653	4,26
Totaal . . .	31.444	3.477.972		14.267.363		

Men ziet hieruit, dat de garnalenvisscherij over 1936 op alle plaatsen van de kust belangrijk toegenomen is in vergelijking met 1935.

Het feit dat het gemiddelde gewicht per verkoop, d.w.z. per vangst trapsgewijze toeneemt van Nieuwpoort naar Zeebrugge, d.w.z. van het W. naar het O. is niet zonder belang. In ieder geval moet deze opgave aangevuld worden door de vermelding van het aantal en de grootte der gebruikte vaartuigen en door opgave van de vangstplaatsen. Dergelijke inlichtingen moet een wetenschappelijk onderzoek zich door eigen middelen verschaffen.

Het totaalgewicht der vangsten bedraagt voor 1936 meer dan drie miljoen K. G., een waarde vertegenwoordigend van fr. 14.267.363. Deze cijfers toonen aan dat de garnalenvisscherij een voldoende belangrijk bedrijf is om een grondig methodisch onderzoek te verdienen, dat recht zou hebben op een zekere tegemoetkoming van den staat. Het dient vermeld te worden, dat dit onderzoek, dat onmiddellijk toegepast kan worden, deel uitmaakt van het algemeene kustonderzoek en zich zou kunnen aanpassen aan de werkmiddelen hiervan: vaartuig, personeel en laboratoriumsuitrusting.

relevé nous a permis de dresser les tableaux ci-dessous qui sont comparatifs pour les quatre ports crevettiers en 1935 et 1936.

Statistique de la pêche crevettière sur la côte belge.

1935	Nombre de pêches	Nombre de Kg. débarqués	Poids moy. par pêche	Valeur totale	Valeur moyen par pêche	Prix moyen pour 1 kg.
Nieuport . . .	5.195	252.418	49	989.052	190	3,92
Oostende . . .	17.191	953.599	55	4.433.142	258	4,65
Blankenberghe . .	1.556	97.058	62	445.744	286	4,59
Zeebrugge . . .	12.075	1.361.052	113	6.188.575	512	4,55
Total . . .	36.017	2.664.127		12.056.513		
1936						
Nieuport . . .	4.325	269.195	62	935.383	216	3,47
Oostende . . .	14.192	1.114.009	78	4.353.111	307	3,91
Blankenberghe . .		111.992		540.531		4,83
Zeebrugge . . .	12.927	1.982.776	153	8.438.338	653	4,26
Total . . .	31.444	3.477.972		14.267.363		

On voit que la pêche crevettière a gagné notablement en importance en 1936 par rapport à 1935 sur tous les points de la côte.

Le fait que le poids moyen d'une vente, c'est-à-dire d'une pêche, s'élève graduellement de Nieuport à Zeebrugge, c'est-à-dire de l'Ouest à l'Est, n'est pas sans intérêt. Toutefois, cette donnée demande à être précisée par l'indication du nombre et de la grandeur des navires employés et par celle des localités de pêche. Ces renseignements sont de ceux qu'une investigation scientifique doit se procurer par ses propres moyens.

Le poids total de la capture s'élève en 1936 à plus de 3 millions de kilog. représentant une somme de fr. 14.267.363. Ces chiffres montrent que la pêche crevettière est une industrie suffisamment importante pour mériter une étude méthodique approfondie et réclamant une certaine intervention de l'Etat. Il y a lieu de noter que cette investigation susceptible d'applications immédiates fait partie de l'exploration scientifique de la côte et s'accommoderait des moyens de travail de celle-ci: navire, personnel et outillage de laboratoire.

6. Recherches sur la faune générale de la région.

La connaissance de toutes les espèces qui habitent ou hantent notre région, et celle de leurs conditions de vie, est nécessaire à l'étude d'un grand nombre de questions qui peuvent se poser dans un institut maritime. Aussi leur recherche et leur étude font-elles l'objet de l'activité du personnel dans tous les instants laissés libres par des investigations spéciales et suivies. Les trois subdivisions de cette faune, plancton, necton et benthos, nous ont fourni des matériaux et du travail.

Plancton. — a) Un échantillon hebdomadaire est prélevé au bateau-phare de West Hinder, verticalement, du fond à la surface.

b) Les croisières mensuelles du *Zinnia* sur la ligne Deal-Gravelines nous ont livré régulièrement d'autres prises de plancton faites aux quatre stations hydrographiques B.13, B.14, B.15 et B.16 et destinées surtout à l'étude suivie des variations saisonnières du plancton dans le Sud de la Mer Flamande.

6. Onderzoekingen over de algemeene fauna van de streek.

De kennis van alle soorten, welke onze kust bewonen of bezoeken, en van hun levensvoorwaarden is noodig voor de bestudeering van een groot aantal vraagstukken, die zich in een Instituut voor onderzoek der zee kunnen voordoen. Hun opsporing en bestudeering maken deel uit van de werkzaamheden van het personeel gedurende alle oogenblikken, dat het niet door speciale en loopende onderzoekingen in beslag genomen wordt.

De drie onderafdeelingen van deze fauna, plancton, necton en benthos, hebben ons materiaal en werk opgeleverd.

Plancton. — a) Op het lichtschip West-Hinder wordt wekelijks een monster genomen loodrecht van den bodem naar de oppervlakte.

b) De maandelijksche kruistochten van de *Zinnia* op de lijn Deal-Grevelingen hebben ons regelmatig andere planctonmonsters geleverd, welke op de vier hydrographische stations B.13, B.14, B.15, en B.16 genomen zijn, en welke vooral bestemd zijn voor het loopende onderzoek van de seizoenschommelingen van het plancton in het Z. deel van de Vlaamsche Zee.

c) Ten slotte zijn op minder regelmatige wijze planctonmonsters genomen in de haven van Oostende en op andere plaatsen.

De verzamelde monsters bevatten talrijke vangsten van visch-eieren en -larven, waarvan de bestudeering vooral verband houdt met die van den haring en de sprat.

Necton. — De onderzoekingen over het necton gaan vooral over de bovenvermelde bestudeering van den haring en de sprat.

Indien wij over een vaartuig beschikten, zouden wij regelmatig met de kor kunnen visschen. Het slechte weer gedurende de vorige twee winters heeft ons belet dit soort werk te verrichten, dat vooral 's-zomers gedaan moet worden om een methodisch en doorlopend karakter te dragen. Nu wordt de *Victoire* gedurende het goede seizoen door den hydrographischen dienst gebruikt en de afwezigheid van vaste installaties aan boord maken dit vaartuig ongeschikt tot het verrichten van onafgebroken werkzaamheden.

Wij hebben aan den ingang van de haven van Oostende op het oostelijk havenhoofd een wekelijksche kruisnetvisserij ingericht. Op deze wijze krijgen wij vaak interessante soorten; maar ons personeel is te beperkt en te veel in beslag genomen om dit werk met de gewenschte regelmaat te kunnen verrichten.

Benthos. — De dieren, welke op den bodem leven en daar het benthos vormen, vereischen voor hun vangst vooral het dreggen. Nu heeft het ontbreken van een schip gedurende het zomerseizoen de waarde van het dit jaar verkregen materiaal verminderd. Wij hebben ons dus bezig gehouden met het voor iedere soort op een aparte kaart noteeren van onze oude en nieuwe vangsten.

Dit is noodig voor de bestudeering van de verspreiding van de fauna volgens den aard der afzettingen — slikbewoners en zandbewoners — en ook om het Instituut in staat te stellen in de toekomst het studiemateriaal te zoeken, dat door de onderzoekers gevraagd zal worden.

N. B. — Het onderzoek van den bodem zelf in noodzakelijk en zeer belangrijk. Het bestaat in het nemen van monsters op nauwkeurig bepaalde plaatsen en hun analyse volgens speciale methodes. Dit reeds jaren geleden begonnen werk wordt, indien de gelegenheid zich voordoet, op zee voortgezet en het onderzoek van de meegebrachte sedimenten wordt in het laboratorium volgens methodes, welk in een vorige verhandeling beschreven zijn, gedaan. Voor dit onderzoek, dat moet leiden tot een kaart welke de grenzen van de verschillende bodemsoorten aangeeft, zou men de medewerking van den Hydrographischen Dienst kunnen vragen.

c) Enfin des prélèvements de plancton, d'un caractère moins régulier, ont été faits dans le port d'Ostende et en d'autres localités.

Les échantillons recueillis comprennent d'abondantes récoltes d'œufs et de larves de poissons dont l'étude se rattache surtout à celle du hareng et de l'esprot.

Necton. — Les recherches concernant le necton ont compris surtout l'étude du hareng et celle de l'esprot, mentionnées plus haut.

Si nous disposions d'un navire, nous pourrions faire régulièrement des pêches au chalut. Le mauvais temps pendant les deux hivers précédents nous a empêchés de pratiquer ce genre de travail qui doit se faire surtout en été pour présenter un caractère méthodique et continu. Or le *Victoire* est employé pendant la bonne saison par le Service hydrographique, et l'absence d'installations permanentes à bord rend ce navire impropre à l'exécution d'un travail continu.

Nous avons établi un service hebdomadaire de pêche au filet carré à l'entrée du port d'Ostende sur l'estacade Est. Il nous livre souvent des espèces intéressantes; mais notre personnel est trop restreint et trop occupé pour que ce service puisse se faire avec toute la régularité désirable.

Benthos. — Les animaux vivant sur le fond et constituant le « benthos » réclament surtout des dragages. Or, le manque de navire pendant la saison d'été a réduit l'importance des matériaux obtenus cette année. Nous nous sommes donc occupés à pointer nos captures, anciennes et récentes, sur des cartes spéciales pour chacune des espèces.

Ceci est nécessaire pour l'étude de la répartition de la faune suivant la nature des sédiments — animaux de la vase et animaux du sable — et aussi pour mettre l'Institut en mesure, dans l'avenir, de rechercher les matériaux d'étude qui lui seront demandés par les travailleurs.

N. B. — L'étude du fond lui-même est nécessaire et très importante. Elle comporte le prélèvement d'échantillons en des localités déterminées avec précision et leur analyse par des méthodes spéciales. Ce travail, entamé il y a de longues années, se poursuit suivant les occasions, en mer, et l'étude des sédiments rapportés se fait au laboratoire par des procédés décrits dans un précédent mémoire. Cette investigation doit conduire à la confection d'une carte donnant les limites des aires de fonds différents, pour laquelle on pourra demander la coopération du Service Hydrographique.

7. Observation des variations de l'eau de mer.

Les analyses d'eau de mer ont été faites les unes par M. Everaerts, Directeur du laboratoire du Service de Santé d'Ostende, les autres par M. Duez, expert chimiste. Les tables de salinités et de températures du West Hinder et des croisières sur la ligne Deal-Gravelines sont envoyées régulièrement au Bureau permanent du Conseil international de Copenhague.

Des recherches sur l'acide sulfhydrique dans les eaux du port d'Ostende ont été continuées par M. Debonne, professeur à l'Athénée.

Toutes les recherches sur le port d'Ostende sont contrecarrées par le manque d'un petit navire approprié, assez stable pour supporter les lourds sondeurs-collecteurs, les dragues, les filets et autres instruments, et portant au moins une roufle abritant les engins et les observateurs.

La nécessité d'un laboratoire de chimie permettant d'obtenir immédiatement certaines données d'analyse se fait de plus en plus sentir tant pour les observations continues de la salinité et du pH, que pour les recherches occasionnelles de divers travailleurs.

7. Waarnemingen over de veranderingen van het zeewater.

De wateranalyses zijn ten deele door den heer Everaerts, directeur van het laboratorium van den gezondheidsdienst van Oostende, ten deele door den heer Duez, scheikundig expert, gedaan. De tabellen van zoutgehalte en temperatuur van de West-Hinder en van de kruistochten op de lijn Deal-Grevelingen worden geregeld aan het permanente Bureau van den Internationalen Raad van Kopenhagen toegezonden.

Onderzoekingen over het zwavelwaterstofgehalte van het water in de haven van Oostende werden door den heer Debouge, leeraar aan het Atheneum, voortgezet.

Alle onderzoekingen over de haven van Oostende worden gedwarsboomd door het ontbreken van een geschikt vaartuig, dat stabiel genoeg is om de zware gecombineerde dieplood — bodemhapper — toestellen, de dreggen, de netten en andere instrumenten mee te voeren en dat ten minste een roef bezit om de toestellen en de waarnemers te beschutten.

De noodzakelijkheid van een scheikundig laboratorium, waardoor men direct bepaalde analytische gegevens kan verkrijgen, doet zich meer en meer gevoelen, zoowel voor de doorlopende waarnemingen over zoutgehalte en pH, als voor de eventuele onderzoekingen van verschillende medewerkers.

8. Onze bibliotheek bevat reeds een groot aantal biologische tijdschriften, welke in ruil voor onze Annalen verkregen werden. Het ordenen en bijhouden en het in kaartstelsysteem brengen volgens naam en onderwerp vertegenwoordigt, een omvangrijk werk, waarbij nog de ruildienst met onze Annalen komt, welke briefwisseling met en verzending naar alle landen met zich meebrengt.

De Directeur,
G. GILSON.

8. Notre *bibliothèque* comprend déjà un grand nombre de revues biologiques obtenues en échanges de nos annales. Son classement, sa tenue à jour et la mise en fiches onomastiques et analytiques représente un travail considérable, auquel vient s'ajouter encore le service des échanges avec nos Annales qui comporte une correspondance et des expéditions dans tous les pays.

Le Directeur,
G. GILSON.

Beknopt Verslag

over de werkzaamheden der Propagandavereniging voor Vischverbruik

Omvorming in M.Z.W.D. — Den 30 Mei werd de Propagandacommissie omvormd in eene M.Z.W.D., waarvan de statuten verschenen in de bijlagen aan het Staatsblad van 20 Juni 1936.

Doel. — De vereeniging heeft voor doel alle middelen op te zoeken en in werking te stellen welke kunnen dienen om een ruimer verbruik van visch en vischconserven in het land te bevorderen en te verbreiden, inzonderheid de produkten van Belgische ondernemingen en hoofdzakelijk van visscherijondernemingen welke onder Belgische vlag varen.

Bureel. — Het Bureel werd samengesteld als volgt : Baels H. (eere-voorzitter) ; De Vos H. (eereondervoorzitter - afgevaardigde van den heer Minister van Verkeerswezen) ; Van der Vaeren J. (voorzitter) ; Bauwens J. - De Vuyst P. en Willems K. (ondervoorzitters) ; Van Hal J. (secretaris) ; Van den Berghe P. (schatbewaarder - toegevoegd secretaris).

Leden. — Het leden aantal bedroeg op 31 December 1936, 47 werkende leden. Volgende openbare Besturen lieten zich inschrijven als lid : Het bestuur van het Zeewezen, de Provincie West-Vlaanderen en de gemeenten Brugge, De Panne, Nieuwpoort en Oostende.

Vergaderingen. — Tijdens het jaar 1936, hielden de vereeniging en hare onderafdeelingen 16 vergaderingen.

Volksvoordrachten en kooklessen. — Evenals in 1935, werden in 1936 vulgarisatievoordrachten en kooklessen ingericht, voor de leden der vrouwelijke groepeerings, en zulks met de medewerking der plaatselijke gemeentebesturen ; dergelijke voordrachten werden gehouden te Antwerpen, Leuven, Nijvel, Aasche, Aerseele, Melle, Lichtervelde, Jabbeke, Maldegem, Loochristi, Merchtem, Genk, Brasschaet, Mechelen, Turnhout, Maeseyck, Glons, Comblain-au-Pont, Marche, Ettelbruck (Groot Hertogdom Luxemburg), Fosses, Braine-l'Alleud, Oostende, Brussel (Voedingssalon), Gembloers, Borgworm, Edingen, Aalst, Vilvoorde en Yves-Gomezée.

Voordrachten met lichtbeelden werden gegeven te Genck en Heyst-op-den-Berg. Ruim 5000 huishoudsters woonden deze voordrachten bij, wat gemiddeld 160 personen uitmaak per voordracht.

Vischweek Gent. — De Vereeniging verleende hare medewerking aan de « Tweede Vischweek » te Gent (van 4 tot 13 Maart) ; evenals het vorige jaar werden met den grootsten bijval, voordrachten gehouden door Mevr. De Rijcke-Geerinckx en M. Van Hal.

Verkoop van propagandamaterieel. — In den loop van het jaar werden door de vereeniging verkocht 19.488 kookboekjes betreffende de bereiding van

Compte Rendu

de l'activité de l'Association pour la Propagande en faveur de la consommation du poisson de mer

Transformation en A.S.B.L. — Il a été procédé, le 30 mai, à la transformation de la Commission de propagande en A.S.B.L., dont les statuts ont été publiés aux annexes du *Moniteur Belge* du 20 juin 1936.

But. — L'Association a pour objet la recherche et la mise en action de tout moyen tendant à promouvoir et à propager dans le pays une plus grande consommation du poisson et des conserves de poisson, spécialement des produits des entreprises belges et, en particulier, des entreprises de pêche maritime armant sous pavillon belge.

Bureau. — Le bureau fut composé comme suit : Baels H. (président d'honneur) ; De Vos H. (vice-président d'honneur - délégué de Monsieur le Ministre des Transports) ; Van der Vaeren J. (président) ; Bauwens J., De Vuyst P. et Willems C. (vice-présidents) ; Van Hal J. (secrétaire) ; Van den Berghe P. (trésorier - secrétaire-adjoint).

Membres. — L'Association comptait au 31 décembre 1936, 47 membres effectifs ; parmi ceux-ci on comptait les administrations publiques ci-après : l'Administration de la Marine, la Province de la Flandre Occidentale et les communes de Bruges, La Panne, Nieuport et Ostende.

Réunions. — Au cours de l'année 1936, l'association et ses sous-sections ont tenu 16 réunions.

Conférences populaires et leçons culinaires. — Des conférences de vulgarisation avec démonstrations culinaires ont été organisées pour les membres des associations féminines, et cela avec la collaboration des administrations communales intéressées ; ces conférences ont été données à Anvers, Louvain, Nivelles, Assche, Aerseele, Melle, Lichtervelde, Jabbeke, Maldegem, Loochristi, Merchtem, Genk, Brasschaet, Malines, Turnhout, Maeseyck, Glons, Comblain-au-Pont, Marche, Ettelbruck (Grand-Duché de Luxembourg), Fosses, Braine-l'Alleud, Ostende, Bruxelles (Salon de l'Alimentation), Gembloix, Waremmé, Enghien, Alost, Vilvorde et Yves-Gomezée.

Des conférences avec projections lumineuses furent organisées à Genck et Heyst-op-den-Berg (respectivement en présence de 500 et 350 personnes).

Plus de 5.000 ménagères ont assisté aux leçons culinaires, ce qui fait, en moyenne, 160 auditrices par conférence.

Semaine du poisson à Gand. — L'Association a prêté son concours à la « Deuxième Semaine du poisson à Gand » (du 4 au 13 mars) ; tout comme l'année précédente, des conférences ont été données par Mme De Rijcke-Geerinckx et M. Van Hal ; ces conférences ont obtenu le plus grand succès.

vischgerechten en 291 plakbrieven voor een totaal bedrag van fr. 13.898,50. De publiciteit in de kookboekjes bracht de som op van fr. 9.714,95.

Wetenschappelijke Opzoekingen. — In 1936 verscheen een zeer belangrijke studie van den hand van Prof. Dr. A. J. J. Van de Velde over « Biochemische eigenschappen van versch en bedorven vischvleesch ».

Middelen. — Voor 1936 werden geldmiddelen verstrekt door : het Bestuur van het Zeewezen fr. 49.300, de Provincie West-Vlaanderen fr. 10.000, de steden Oostende en de Panne ieder fr. 2.000 en de stad Brugge fr. 200. Buiten eene som van fr. 50 gestort door den Bond der Oostendse Vischhandelaars werd vanwege reeders of vischhandelaars geen steun verleend.

De Secretaris,
J. VAN HAL.

Vente de matériel de propagande. — Au cours de l'année 1936, l'Association a vendu 19.488 livres de recettes sur la préparation du poisson de mer et 291 affiches pour la somme totale de fr. 13.898,50. La publicité dans le livre de recettes a rapporté la somme de fr. 9.714,95.

Recherches scientifiques. — Une étude très intéressante, due au Prof. Dr. A. J. J. Van de Velde, a été publiée en 1936 ; cette étude est intitulée « Biochemische eigenschappen van versch en bedorven vischvleesch ».

Moyens. — Pour 1936, des subsides ont été alloués par : l'Administration de la Marine fr. 49.300, la Provincie de la Flandre Occidentale fr. 10.000, les villes La Panne et Ostende chacune fr. 2.000 et la ville de Bruges fr. 200. Comme rétribution des armateurs et maréyeurs nous avons reçu fr. 50 du « Bond der Oostendse Vischhandelaars ».

Le Secrétaire,
J. VAN HAL.

AANTAL LERLINGEN IN DE VISSCHERSCHOLEN
NOMBRE D'ÉLÈVES DES ÉCOLES DE PÊCHE
(1921-1936)

JAAR	Oostende (vrije school)	Oostende (Ecole libre)	Oostende (Ecole communale)	De Panne	La Panne	Nieuwpoort	Beeksteute	Koksijde	Oostendinaars	Heist
1921	39	—	—	14	25	1	—	3	—	31
1922	36	12	—	17	22	1	—	3	12	41
1923	35	41	—	9	20	7	—	17	23	23
1924	27	60	—	11	22	5	—	19	26	18
1925	28	72	—	10	21	6	—	20	35	16
1926	31	36	—	14	21	6	—	18	33	17
1927	34	43	—	9	16	7	—	11	29	20
1928	38	67	—	14	22	7	—	9	29	20
1929	48	80	—	10	14	8	—	5	26	4
1930	54	97	—	11	16	4	—	7	23	6
1931	55	109	—	13	16	10	—	5	32	5
1932	71	119	—	13	30	17	—	3	22	4
1933	49	119	—	13	29	19	—	4	20	7
1934	61	139	—	13	20	16	—	5	22	4
1935	71	172	—	15	23	27	—	4	20	67
1936	84	176	—	14	16	16	—	20	20	87

afgeschaft-supprimees

AANTAL LEERLINGEN IN DE VISSCHERSCHOLEN.
NOMBRE D'ELEVES DES ECOLES DE PECHE.
(1921-1936)

JAAR ANNEE	Oostende (Gemeente school)			Oostende (Vrije school)			De Panne La Panne			Nieuwpoort Nieuport			Beekhoutte			Koksijde			Oostduinkerke			Heist			Blankenberge			Zeebrugge			TOTAL
	varende	niet-varende	non-navigants	varende	niet-varende	non-navigants	varende	niet-varende	non-navigants	varende	niet-varende	non-navigants	varende	niet-varende	non-navigants	varende	niet-varende	non-navigants	varende	niet-varende	non-navigants	varende	niet-varende	non-navigants	varende	niet-varende	non-navigants				
1921	—	39	—	48	14	25	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	12	18	20	13	—	—	—	—	—	—	221			
1922	—	36	12	64	17	22	7	1	—	—	—	—	—	—	—	12	3	41	18	19	—	—	—	—	—	—	—	281			
1923	—	35	41	60	9	20	6	7	—	—	—	—	—	—	—	2	17	23	14	20	—	—	—	—	—	—	—	293			
1924	—	27	60	44	11	22	5	5	—	—	—	—	—	—	—	3	19	18	23	22	—	—	—	—	—	—	—	318			
1925	55	28	72	43	10	21	6	6	—	—	—	—	—	—	—	2	20	16	23	9	21	—	—	—	—	—	—	377			
1926	63	31	56	43	14	21	6	6	—	—	—	—	—	—	—	1	18	17	22	11	24	—	—	—	—	—	—	387			
1927	70	39	43	57	9	16	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	11	20	25	10	29	—	—	—	—	—	—	394			
1928	69	38	67	73	14	22	7	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	31	8	26	—	—	—	—	—	—	436			
1929	64	18	80	59	10	14	8	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	14	—	24	—	—	—	—	—	—	372			
1930	72	54	97	50	11	16	4	21	3	9	—	—	—	—	—	—	—	60	18	3	29	—	—	—	—	—	—	477			
1931	55	23	109	45	13	16	10	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51	20	9	29	—	—	—	—	—	—	429			
1932	71	28	119	47	13	30	25	19	6	16	—	—	—	—	—	—	—	45	33	10	15	—	—	—	—	—	—	504			
1933	49	26	119	44	13	29	14	23	5	12	—	—	—	—	—	—	—	48	26	12	13	—	—	—	—	—	—	457			
1934	61	21	139	60	13	20	22	16	—	—	—	—	—	—	—	—	afgeschafte-supprimées	71	27	12	17	—	—	—	—	—	—	571			
1935	71	31	172	58	15	23	58	27	—	16	—	—	—	—	—	—	—	67	40	12	17	—	—	—	—	—	—	713			
1936	84	43	176	63	14	19	22	16	1	7	—	—	—	—	—	—	—	87	43	12	15	—	—	—	—	—	—	674			

DE UITSLAGEN DER EXAMENS VOOR HET TOEKENEN VAN LEERBEUZEN IN DE ZEEVISSCHERIJ.
LES RESULTATS DES EXAMENS POUR LA COLLATION DES BOURSES D'APPRENTISSAGE DANS LA PÊCHE MARITIME.
(1914-1936)

JAREN ANNÉES	OOSTENDE OSTENDE			DE PANNE LA PANNE			HEIST- ZEEBRUGGE			BLANKENBERGE			NIEUWPOORT NIEUPOORT			OOSTDUINKERKE			KOKSIJDE		
	Getal der gelukten der gelukten Nombre de répondant admis			Getal der gelukten der gelukten Nombre de répondant admis			Getal der gelukten der gelukten Nombre de répondant admis			Getal der gelukten der gelukten Nombre de répondant admis			Getal der gelukten der gelukten Nombre de répondant admis			Getal der gelukten der gelukten Nombre de répondant admis			Getal der gelukten der gelukten Nombre de répondant admis		
	1re épreuve.	2e épreuve.	Nombre de répondant admis	1re épreuve.	2e épreuve.	Nombre de répondant admis	1re épreuve.	2e épreuve.	Nombre de répondant admis	1re épreuve.	2e épreuve.	Nombre de répondant admis	1re épreuve.	2e épreuve.	Nombre de répondant admis	1re épreuve.	2e épreuve.	Nombre de répondant admis	1re épreuve.	2e épreuve.	Nombre de répondant admis
1914	8	16	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1921	9	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1922	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1923	12	12	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1924	14	39	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1925	19	43	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1926	17	30	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1927	24	32	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1928	33	47	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1929	60	36	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1930	33	43	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1931	47	39	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1932	54	34	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1933	32	30	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1934	35	45	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1935	27	33	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1936	13	56	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

INDELING VAN HET PERSONEEL DER STOOMSLOEPEN TE OOSTENDE, NAAR
DE NETTO-TONNEMAAT DER VAARTUIGEN. (1)
REPARTITION DU PERSONNEL DES CHALOUQUES A VAPEUR A OOSTENDE, D'APRES
LE TONNAGE NET DES BATEAUX.

OPSOMMING	AANTAL OPVARENDEN DER VAARTUIGEN METENDE : NOMBRE D'HOMMES D'EQUIPAGE DES BATEAUX JAUGEANT :								SPECIFICATION		
	Minder dan 40 T.	40 tot minder dan 50 T.	de 50 à moins de 50 T.	50 tot minder dan 60 T.	de 60 à moins de 60 T.	60 tot minder dan 70 T.	de 70 à moins de 80 T.	80 tot minder dan 90 T.		de 90 à moins de 90 T.	90 en meer T.
Schippers-eigenaars	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Schippers niet-eigenaars	1	2	—	—	4	8	—	—	2	2	17
Maats	1	2	—	—	4	8	—	—	2	2	17
Machinepersoneel	2	8	—	—	16	31	—	—	8	8	65
Matrozen	2	9	—	—	20	36	—	—	8	8	75
Speciaal personeel	—	2	—	—	4	8	—	—	4	4	18
Jongens beneden 18 jaar	1	4	—	—	8	15	—	—	4	4	32
Gezamenlijk personeel 1936	7	27	—	—	56	106	—	—	28	28	224
„ 1935	23	31	—	—	41	91	—	—	13	13	199
„ 1934	—	26	—	—	26	92	—	—	14	14	158
„ 1933	—	26	—	1	40	66	—	—	14	14	157

(1) 3 vaartuigen afgetuigd
3 bateaux désarmés.

(1936-1938)
Zetion vaartuigen afgetuigd.
Bateaux désarmés.
Tot in 1939 ingekomen werd de ingekomen vaartuigen afgetuigd.
Jusqu'en 1939, les bateaux désarmés.
INDELING DER STOOMSLOEPEN NAAR HET NETTO-TONNAGE. (1)
REPARTITION DU PERSONNEL DES CHALOUQUES A VAPEUR A OOSTENDE, D'APRES
LE TONNAGE NET DES BATEAUX.

INDEELING DER OOSTENDSCHE STOOMVISCHELOEPEN, INGEVOLGE DE NETTONTNEMAAT.
REPARTITION DES VAPEURS OSTENDAIS D'APRES LE TONNAGE NET.
(1926-1936)

JAAR — ANNEE	AANTAL ONDERNEMINGEN	NOMBRE D'ENTREPRISES	AANTALVAARTUIGEN	NOMBRE DE BATEAUX	TONNAGE TOTAL	VAARTUIGEN METENDE BATEAUX JAUGEANT						
						min dan 40 ton	van 40 tot 50 ton	van 50 tot 60 ton	van 60 tot 70 ton	van 70 tot 80 ton	van 80 tot 90 ton	van 90 tot 100 ton en meer
1926	10	56	56	56	3.427	11	10	4	10	10	5	6
1927	10	55	55	55	3.370	11	9	3	11	10	5	6
1928	10	57	57	57	3.605	11	3	3	11	9	6	8
1929	7	50	50	50	3.126	10	8	2	10	9	5	6
1930	4	36	36	36	2.207	9	3	2	6	9	3	4
1931	3	21	21	21	1.922	8	3	1	5	8	3	3
1932	3	30	30	30	1.854,88	8	2	1	5	8	3	3
1933	3	23	23	23	1.262,31	8	2	1	3	8	—	1
1934	2	21	21	21	1.182,17	7	2	—	3	8	—	1
1935(1)	3	22	22	22	1.287,91	7	3	—	3	7	—	2
1936(2)	6	20	20	20	1.414,98	2	3	—	4	8	—	3

(1) Vijf vaartuigen tijdens de telling voorloopig afgetuigd.
(2) Drie vaartuigen tijdens de telling voorloopig afgetuigd.

Cinq bateaux provisoirement désarmés lors du recensement.
Trois bateaux provisoirement désarmés lors du recensement.

INDEELING DER GEDEKTE MOTORSLOEPEN INGEVOLGE DE DRIJFKRACHT.
REPARTITION DES BATEAUX A MOTEUR PONTES, D'APRES LA FORCE MOTRICE.
(1927-1936)

AANLEGHAVEN PORT D'ATTACHE	AANTAL ONDERNEMINGEN		NOMBRE D'ENTREPRISES		AANTAL VAARTUIGEN		NOMBRE DE BATEAUX		TOTALE TONNEMAAT		TONNAGE TOTAL		GETAL VAARTUIGEN MET MOTOR VAN NOMBRE DE BATEAUX JAUGEANT																								
													min dan 10 HP.	van 10 tot 59 HP.	de 10 à 59 HP.	van 60 tot 100 HP.	de 60 à 100 HP.	van 101 tot 150 HP.	de 101 à 150 HP.	van 151 tot 200 HP.	de 151 à 200 HP.	van 201 tot 250 HP.	de 201 à 250 HP.	van 251 tot 300 HP.	de 251 à 300 HP.	van 301 tot 350 HP.	de 301 à 350 HP.	van 351 tot 400 HP.	de 351 à 400 HP.	van 401 tot 450 HP.	de 401 à 450 HP.	van 451 tot 500 HP.	de 451 à 500 HP.	van 501 tot 600 HP.	de 501 à 600 HP.		
Blankenberge (1)	15		16		155,77		9	7																													
De Panne. — La Panne	10		10		161,44		6	2																													
Heist	72		77		2,430,41		35	35																													
Nieuwpoort. — Nieuport	46		46		805,10		29	11																													
Oostduinkerke	8		8		111,78		5	1																													
Oostende. — Ostende (2)	216		244		5,354,75		78	18																													
Zeebrugge (1)	54		63		1,847,90		27	32																													
Boekhout	4		4		67,03		3	1																													
Koksijde. — Coxyde	1		1		33,53		—	—																													
TOT. 1936	426		469		10,967,71		192	108																													
» 1935	403		445		9,931,76		9	97																													
» 1934	353		440		9,968,68		4	96																													
» 1933	425		446		9,864,—		14	206																													
» 1932	433		452		7,035,—		19	207																													
» 1931	414		433		6,846,—		—	220																													
» 1930	360		381		5,246,—		6	229																													
» 1929 (3)	324		353		4,566,—		60	108																													
» 1928	328		351		4,444,—		59	105																													
TOTAAL	303		346		4,644,—		49	80																													

(1) Eén vaartuig is tijdelijk afgetuigd.

Un bâtiment est provisoirement désarmé.

(2) Zestien vaartuigen afgetuigd.

Seize bâtiments sont désarmés.

(3) Tot in 1929 inbegrepen werd de indeeling gedaan ingevolge de tonnage en den aard der drijfkracht.

Jusqu'en 1929, inclusivement, la répartition a été faite suivant le tonnage et le genre de la force motrice.

OPEN OF HALFGEDekte VISSCHERSVAARTUIGEN MET AANDUIDING VAN HET AANTAL OPVARENDE.
EMBARCATIONS OUVERTES OU MI-PONTEES AVEC INDICATION DU NOMBRE D'HOMMES D'EQUIPAGE.

AANLEGHAVEN	AANTAL ONDER- NEMINGEN	AANTAL VAAR- TUIGEN	NOMBRE D'EMBARCATIONS APPARTENANT A UN						AANTAL OPVA- RENDEN NOMBRE D'HOMMES	PORT D'ATTACHE
			AANTAL VAARTUIGEN TOEBEHORENDE AAN EEN		niet opvarende		niet opvarende			
			opvarende	met hulp- motor	opvarende	met hulp- motor	non-navigant			
							zonder hulpmotor	zonder hulpmotor		
	NOMBRE D'EMBAR- CATIONS		avec moteur	avec moteur	avec moteur	avec moteur	avec moteur	avec moteur		
Blankenberghe	6	6	6	—	—	—	—	—	12	Blankenberghe.
Boekhoute	12	12	6	5	—	—	—	1	34	Boekhoute.
De Panne (1)	10	10	—	10	—	—	—	—	20	La Panne.
Heist	1	1	1	—	—	—	—	—	3	Heyst.
Nieuwpoort	2	2	1	1	—	—	—	—	4	Nieuport.
Oostduinkerke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Oostduinkerke.
Oostende (2)	16	16	15	—	—	—	—	—	36	Oostende.
Zeebrugge	3	3	3	—	—	—	—	—	8	Zeebrugge.
TOTAAL 1936	50	50	32	16	1	1	1	1	117	TOTAL 1936.
» 1935	43	43	27	12	2	2	2	2	85	» 1935.
» 1934	42	42	24	1	4	4	2	2	63	» 1934.
» 1933	68	68	44	7	3	3	6	6	132	» 1933.
» 1932	82	82	57	30	3	3	14	14	216	» 1932.
» 1931	88	88	38	12	6	6	—	—	114	» 1931.
» 1930	112	112	54	40	4	4	—	—	175	» 1930.
» 1929	118	149	147	—	5	—	—	—	135	» 1929.
» 1928	133	154	144	—	33	—	—	—	266	» 1928.
» 1927	157	160	144	—	16	—	—	—	297	» 1927.

(1) Deze booten varen slechts gedurende het haringseizoen.

(2) 3 afgetakeld, niet inbegrepen.

Non compris 3 embarcations désarmées.

ALGEMEENE INDEELING DER OPEN OF GEDEKTE VAARTUIGEN INGEVOLGE DE BEMANNING.
REPARTITION GENERALE DES EMBARCATIONS (OUVERTES OU PONTEES) D'APRES LES EQUIPAGES.

AANLEGHAVEN	Totaal vaartuigen — Total des embarcations	Volledig personeel	Aantal vaartuigen waarvan de bemanning — schipper inbegrepen — bevat Nombre d'embarcations dont l'équipage comprend, y compris le patron											
			1 of 2 man	3 man	4 man	5 man	6 man	7 man	8 man	9 man	10 man	10 hommes	van 11 tot 15 man	de 11 à 15 hommes
Blankenberghe	22	71	5	8	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Boekhoute	12	34	3	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
De Panne. — La Panne	20	49	19	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Heist	77	285	5	18	44	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Koksijde	1	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nieuwpoort. — Nieuport	47	156	35	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oostduinkerke	8	25	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oostende. — Ostende (1)	283	1345	77	14	32	87	12	7	2	—	2	16	—	—
Zeebrugge	63	238	4	14	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL 1936	533	2209	146	83	126	106	12	7	2	—	2	16	—	—
TOTAL	506	2047	58	226	55	56	56	6	8	1	1	13	—	—
» 1935	441	1778	62	178	28	54	53	6	7	1	1	13	—	—

(1) 3 stoomvisschersvaartuigen, 28 motorbooten en 3 open of halfgedekte booten, voorloopig afgetuigd, inbegrepen.

Y compris 3 bateaux à vapeur, 28 bateaux à moteur et 3 embarcations ouvertes ou mi-pontees provisoirement désarmées.

INDÉELING VAN HET PERSONEEL DER GEDEKTE
REPARTITION DU PERSONNEL DES BATEAUX PONTES

	Aantal ondernemingen. Nombre d'entreprises.		Aantal vaartuigen. — Nombre de bateaux.		Volledig personeel. — Personnel total.		AANTAL OPVARENDE DER NOMBRE D'HOMMES D'EQUIPAGE									
							Min dan 10 HP. Moins de 10 HP.					Van 11 tot 59 HP. De 11 à 59 HP.				
							Stuur- lieden Patrons					Stuur- lieden Patrons				
							Eigenaars. Propriétaires.	Niet eigenaars. Non-propriétaires.	Maats. — Seconds.	Matrozen. — Matelots	Jongens (min dan 18 jaar) Mousses (moins de 18 ans)	Bijzonder personeel Personnel spécial	Eigenaars. Propriétaires.	Niet eigenaars. Non-propriétaires.	Maats. — Seconds	Matrozen. — Matelots
AANLEGHAVEN																
PORT D'ATTACHE																
Blankenberge	15	16	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	17
De Panne. — La Panne	10	10	29	1	1	—	—	—	—	2	—	—	6	—	—	12
Heist	72	77	289	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	14	—	70
Koksijde. — Coxyde	1	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nieuwpoort. — Nieuport	45	45	150	5	—	—	—	—	—	5	—	—	25	4	—	56
Oostduinkerke	8	8	27	2	—	—	—	—	—	3	—	1	4	1	—	10
Oostende. — Ostende	216	244	1085	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51	18	—	136
Zeebrugge	54	63	238	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	12	—	48
TOTAAL 1936	421	464	1880	8	1	—	10	—	—	1	131	49	11	349	—	50
„ 1935	393	445	1784	7	1	—	10	—	—	—	138	59	11	433	—	49
„ 1934	405	434	1719	—	—	—	—	—	—	—	148	54	147	237	—	59

(1) Waarvan 28 afgetakeld.
Dont 28 désarmés.

MOTORSPLOEGEN INGEVOLGE DE PAARDENKRACHT VAN DEN MOTOR.
A MOTEUR D'APRES LA FORCE MOTRICE DU MOTEUR.

VAARTUIGEN MET EEN MOTOR VAN DES BATEAUX A MOTEUR																															
Van 60 tot 100 HP.						Van 101 tot 150 HP.						Van 151 tot 200 HP.				Van 201 tot 250 HP.															
De 60 à 100 HP.						De 101 à 150 HP.						De 151 à 200 HP.				De 201 à 250 HP.															
Stuur- lieden Patrons						Stuur- lieden Patrons						Stuur- lieden Patrons				Stuur- lieden Patrons															
Eigenaars. Propriétaires. Niet eigenaars.		Non-propriétaires.		Maats. — Seconds		Matrozen. — Matelots		Bijzonder personeel		Personnel spécial		Jongens (min dan 18 jaar)		Mousses (moins de 18 ans)		Eigenaars. Propriétaires. Niet eigenaars.		Non-propriétaires.		Maats. — Seconds		Matrozen. — Matelots		Bijzonder personeel		Personnel spécial		Jongens (min dan 18 jaar)		Mousses (moins de 18 ans)	
5	2	—	21	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8	27	—	84	—	15	3	3	—	18	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8	3	—	33	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	6	—	54	—	7	19	28	2	184	—	38	22	25	5	77	—	38	10	22	16	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11	23	—	90	—	16	1	1	—	5	—	—	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
45	62	—	293	—	49	23	32	2	207	—	42	22	26	7	77	—	39	10	22	16	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
37	55	10	253	16	20	33	26	8	161	50	24	23	27	5	36	53	32	3	17	13	58	30	17	—	—	—	—	—	—	—	
42	52	15	89	18	26	24	30	25	135	49	27	26	24	6	45	53	28	2	12	12	37	24	17	—	—	—	—	—	—	—	

INDEELING VAN HET PERSONEEL DER GEDEKTE REPARTITION DU PERSONNEL DES BATEAUX PONTES

AANLEGHAVEN — PORT D'ATTACHE	AANTAL OPVARENDEN DER NOMBRE D'HOMMES D'EQUIPAGE									
	Van 251 tot 300 HP. De 251 à 300 HP.					Van 301 tot 350 HP. De 301 à 350 HP.				
	Stuur- lieden — Patrons	Eigenaars. Propriétaires. Niet eigenaars. Non-propriétaires.	Maats. — Seconds	Matrozen. — Matelots	Bijzonder personeel — Personnel spécial Jongens (min dan 18 jaar) Mousses (moins de 18 ans)	Stuur- lieden — Patrons	Eigenaars. Propriétaires. Niet eigenaars. Non-propriétaires.	Maats. — Seconds	Matrozen. — Matelots	Bijzonder personeel — Personnel spécial Jongens (min dan 18 jaar) Mousses (moins de 18 ans)
Blankenberge	—	3	2	14	—	3	—	—	—	—
De Panne. — La Panne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Heist	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nieuwpoort. — Nieuport	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oostduinkerke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oostende. — Ostende	—	3	2	14	—	3	—	—	—	—
Zeebrugge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL 1936	—	3	2	14	—	3	—	—	—	—
» 1935	—	2	1	8	4	3	—	—	—	—
» 1934	—	1	1	6	3	1	—	—	—	—

N. B. De motoristen zijn bij het bijzonder personeel inbegrepen.
Les motoristes sont compris parmi le personnel spécial.

MOTORSPLOEGEN INGEVOLGE DE PAARDENKRACHT VAN DEN MOTOR.
A MOTEUR D'APRES LA FORCE MOTRICE DU MOTEUR.

[illegible]

JAARLIJSCHE MIDDENPRIJZEN PER KILOGRAM EN PER SOORT INGEVOLGE DE AMTELIIKE STATISTIEK DER VISCHMIJN
VAN OOSTENDE.
PRIX MOYENS ANNUELS PAR KILOGRAMME ET PAR ESPECE D'APRES LA STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA MINQUE
D'OSTENDE.
(1929-1936)

VISCHSOORTEN	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	ESPECES DE POISSONS
I. — Diepzwemmende visch.									I. — Poisson de fond.
Zeeuivel	8.29	8.13	6.60	5.80	5.19	5.62	6.54	6.44	Lotte.
Pieterman	5.10	6.91	6.63	7.46	8.12	9.29	10.10	10.29	Vive.
Roode knorhaan	2.75	2.89	2.50	2.13	1.77	1.90	1.86	1.75	Grondin rouge.
Griet	16.48	14.50	13.50	11.30	10.19	10.44	5.32	9.47	gr. . . . .
Heibot	13.11	11.61	10.80	9.88	8.47	7.60	8.51	7.80	moyen . . . . .
Koningsvisch	9.92	8.71	7.30	7.35	5.44	5.13	5.56	5.55	pet. . . . .
Kabeljauw	10.62	14.46	13.87	8.82	7.56	9.11	9.64	11.37	Fiétan.
Klipvisch	3.13	1.61	1.26	4.55	4.45	3.07	2.45	2.78	Surmulet.
Knorhaan	3.50	3.68	2.96	3.24	3.71	4.48	4.23	4.77	gr. . . . .
Koolvisch	2.83	3.43	3.16	3.18	3.16	3.40	2.65	2.74	moyen . . . . .
Leng	2.46	2.28	2.10	1.78	2.24	2.30	2.13	2.21	pet. . . . .
Lom	1.77	2.28	1.72	1.31	1.32	1.71	1.78	2.09	Sébaste.
Mooiemeid	1.26	1.24	1.14	1.08	1.83	1.10	1.07	0.93	Grondin.
Pladijs	2.43	2.73	2.11	1.31	1.42	1.68	1.62	1.56	Colin.
Poor	3.12	3.82	2.71	2.09	2.22	2.12	2.18	2.33	Lingue.
Rog	2.03	3.05	1.90	1.10	1.44	1.61	1.38	1.53	Brosme.
Keelrog	7.63	7.85	7.63	9.57	8.18	8.03	6.61	6.32	gr. . . . .
Roobaard	4.67	5.94	5.10	5.47	4.86	4.98	4.66	3.72	moyen . . . . .
Schar	1.89	1.76	1.02	0.98	1.29	2.31	1.95	1.68	pet. . . . .
Schaat	6.59	7.35	6.10	5.21	4.87	4.04	4.76	4.85	gr. . . . .
Schelvisch	5.40	5.83	4.97	4.57	4.34	3.93	4.27	4.63	moyen . . . . .
	1.51	1.60	1.16	1.11	1.14	1.25	1.42	1.43	pet. . . . .
	0.78	0.89	0.54	0.52	0.61	0.54	0.71	0.83	Scaurel.
	2.96	3.10	2.44	2.01	2.09	2.20	2.38	2.45	Raie.
	3.98	3.84	2.90	2.70	2.88	2.70	3.40	3.08	Raie (radée).
	4.92	5.86	5.00	4.16	3.24	3.02	3.10	3.15	Rouget.
	4.67	4.48	4.78	4.17	3.92	3.12	3.34	3.37	Limande.
	2.67	2.35	2.13	1.69	1.57	1.87	3.20	2.70	Flotte.
	4.43	4.36	4.52	4.05	4.03	4.93	5.15	5.12	gr. . . . .
	3.93	4.31	4.00	3.61	3.91	4.47	4.62	5.68	moyen . . . . .
	2.59	1.75	1.37	1.37	1.79	2.48	2.49	1.98	pet. . . . .
									Eglefin.

Schotsche schol	4.56	5.02	3.60	2.66	2.79	2.86	3.44	2.30	Sole d'Ecosse.
Steenpost	8.16	8.00	7.40	5.45	5.36	4.11	4.94	4.59	Sole limande.
Steur	1.51	1.52	1.39	0.93	1.55	1.65	1.67	1.76	Tacaud.
Tarbot	20.56	21.70	19.20	18.62	17.44	13.19	14.59	16.80	Esturgeon.
	22.73	21.16	16.65	14.33	12.32	12.41	13.07	12.03	gr. . . . .
	18.40	16.21	13.62	11.20	9.92	9.53	9.81	8.95	moyen . . . . .
	15.05	12.61	10.20	8.06	5.88	5.98	6.60	6.59	pet. . . . .
	28.10	28.79	22.12	15.79	14.09	11.92	12.61	14.62	gr. . . . .
	28.57	33.54	28.30	17.88	11.76	12.34	15.64	17.50	moyen . . . . .
	23.54	26.32	15.60	10.94	9.27	9.89	13.23	15.50	pet. . . . .
	19.44	21.22	17.16	12.13	8.48	6.19	8.59	10.33	non cl. . . . .
	3.32	4.11	4.26	3.00	3.37	2.81	2.27	2.58	Merlan jaune.
	1.64	1.67	1.47	1.04	1.54	1.56	1.75	1.69	Merlan.
	2.83	3.01	2.83	2.47	1.83	2.03	1.27	1.09	Bar.
	1.46	1.95	1.44	1.15	1.13	1.12	0.90	0.85	Squale pèlerin.
	1.28	1.97	1.80	1.17	1.29	1.11	0.88	0.91	Petite rousette.
	6.84	5.31	5.23	4.47	3.87	2.91	2.43	2.52	Congre.
	1.93	2.14	1.55	1.11	1.24	1.65	1.53	1.97	Loup de mer.
	5.14	5.34	5.68	4.09	4.02	3.50	3.23	3.64	Dorée.
	8.05	7.60	6.60	0.68	0.87	1.90	1.90	2.28	Autres espèces.
II. — Pelagische visch.									II. — Poisson pélagique.
Haring	1.07	1.58	0.77	1.23	1.17	0.86	0.47	0.86	Hareng.
Makreel	3.16	3.23	2.19	1.45	1.56	1.49	1.89	1.59	Maquereau.
Sprot	1.59	1.55	0.39	0.29	0.31	0.97	1.13	0.74	Esprot.
III. — Schaaf- en weekdieren.									III. — Crustacés et mollusques.
Krabben	0.83	0.78	0.89	0.60	0.67	0.64	0.53	0.40	Crabes.
Kreeften	20.67	29.85	24.00	17.08	10.01	8.92	16.37	17.11	Homards.
Kreeftjes	3.02	3.62	3.20	2.40	2.56	1.93	2.11	2.76	Petits homards.
Inktvisch	—	—	—	1.43	0.71	0.95	0.24	0.17	Seiche.
Garnaal	—	—	—	—	—	—	4.58	3.96	Crevettes.

VISCH UIT HET BUITENLAND MET BELGISCHE VERGUNNINGEN INGEVOERD (Kg.)
POISSON IMPORTÉ DE L'ÉTRANGER, SOUS LE COUVERT DE LICENCES BELGES (Kg.)

SOORTEN	Danemark	Duitsland	Frankrijk	Groot-Brittannië	Bretagne	Nederland	Noorwegen	Zweden	Verscheidene Diversen	Totaal	ESPECES
1. Zalm	6.430	541	25.718	40.078	350	5.206	12.272	25	163.436	253.708	1. Saumon.
2. Forel	118.687	25				14.804				133.866	2. Truites.
3. Brasem	9.523					71.820	3.935			81.343	3. Brème.
4. Paling	681.990		43.460			39.193				768.578	4. Anguille.
5. Spining						61.761				61.761	5. Eperlan.
6. Steur			1.744	165		7.748				2658	6. Esturgeon.
7. Snoek	2.544					7.953				10.497	7. Brochet.
8. Karper	60					2.246				2.306	8. Carpe.
9. Baars	878					838				1.716	9. Perche.
10. Tink-zeelt	360					17.885				18.245	10. Tancha.
10. Vooren	2.075					21.739	65			23.879	10. Gardon.
10. Grondel						246				246	10. Goujon.
10. Alexander						879				879	10. Sandre.
11. Haring	1.714		729.279	941.063		2.769.260	1.379.610	9.970		5.830.896	11. Hareng.
12. Sprot				1.569.687		80		1.123.730		2.693.497	12. Esprot.
13. Tonijn	1.835					7.959	26.514		70	28.419	13. Thon.
14. Latour	960					8.453	49.264	1.477		59.660	14. Taupel-Lamie.
15. Geep	230.331					1.658	85.028	12.743		231.527	15. Orphie.
16. Heilbot	758			8.187					36.155	131.687	16. Elbot.
19. Kuit o/v											18. Rogue.
21. W. Kabeljauw	1.068.046	45.050	9.888	230.822		843.879	838.777	69.085	11.200	3.116.748	21. Cabillaud blanc.
22. Ijsl. Kabeljauw				750			3.075		53.175	57.000	22. Cabillaud isl.
23. Middelnsl. Kabeljauw						20				20	23. Cabillaud moyen
24. Schelvisch gr.	136.489	6.575	47.637	35.392		44.316	399.157	12.412	103	681.811	24. Eglefin gr.
25. Schelvisch mid.	7.360		6.269	520		5.305	12.165	750	11.455	43.824	25. Eglefin moyen.
26. Koolvisch	2.825	9.000	1.250	5.250		167.275	119.185	60	2.030	306.875	26. Colin.
27. Vlaswijting	497			70		318	1.746			2.631	27. Merlan jaune.
28. Long	2.743			130		486	3.325			6.684	28. Lingue.
29. Zeepaling						185				185	29. Congre.
30. Zeewolf				78		510	670			1.258	30. Loup de mer.
31. Lom	362					408			1.500	770	31. Brosme.
32. Rog	3.692	42.860				75.329	1.475	550	715	125.406	32. Raie.
33. Vloot	34.880	5.550	15.195			45.113	30.642	84.716		201.616	33. Flotte.
34. Makreel	2.378					19.686	500			37.759	34. Maquereau.
35. Baars	1.152	900				685	400	55		3.137	35. Dorade.
36. Steert				460						515	36. Baudroie.
37. Inktvisch	152						60	50		152	37. Seiche.
38. Mooie meid gr.	210					1.221				1.541	38. Merlu gr.
39. Mooie meid kl.	105					375				480	39. Merlu pet.
41. Klipvisch											41. Sébaste.
51. Tong	1.400										51. Sole.
52. Tarbot	47							120		66.995	52. Turbot.
53. Griet		100				11.746	340			4.896	53. Barbue.
54. Steenschol		290				4.175	70			2.376	54. Sole limande.
55. Schotsche schol		1.420				2.206				384	55. Sole d'Ecosse.
56. Sehar	19.387					94		45		21.277	56. Limande.
57. Pladijs	10.780					425	360		3.680	141.053	57. Pile.
58. Zonnevisch	3.580					126.233				4.566	58. Saint-Pierre.
59. Pieterman	1.600	4.250		93		986		9.783		16.524	59. Vive.
60. Knorhaan	35					798				35	60. Grondin gris.
61. Roode knorhaan											61. Grondin rouge.
62. Roodbaard	93		125			250				468	62. Rouget.
63. Wijting	8.013			72		15.495	2.750			26.330	63. Merlan.
65. Heek						905				905	65. Petite merlucho.
66. Bot	1.756					438		540		2.734	66. Flet.
68. Kl. schelvisch	1.635					5.610	3.160			13.605	68. Pet. Eglefin.
69. Gullen	61.060	125		920		29.467	4.690	3.200		91.572	69. Pet. Cabillaud.
70. Zandhaai						4.285	4.690	515		9.490	70. Emissole.
72. Zeehond		25		150		275	149.425			149.875	72. Roussette.
73. Hondstong						130				130	73. Pile cynoglosse.
74. Steenpont	120					97				217	74. Taceud.
TOTAAL visch	2.426.829	116.711	151.016	377.550		1.672.114	1.749.050	196.127	283.521	6.973.002	TOTAL poisson.
TOTAAL haring	1.714		729.279	941.063		2.769.260	1.379.610	9.970		5.830.896	TOTAL hareng.
TOTAAL sprot				1.569.687				1.123.730		2.693.417	TOTAL esprot.

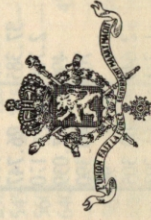
Voor verdere bijzonderheden wordt verwezen naar de uitgaven van den Dienst der Handelstatistiek (Ministerie van Financien) Brussel.
Pour renseignements complémentaires voir les publications du Service de la Statistique Commerciale (Ministère des Finances) Bruxelles
Voor bijzonderheden omtrent den vischaanvoer aan de Belgisch Kust wordt verwezen naar de uitgaven van den Centralen Dienst voor de Statistiek.
Pour tous renseignements concernant les apports au littoral belge il y a lieu de consulter les publications du Service Central des Statistiques.

Ministère de l'Intérieur. — Office Central de Statistique

PÊCHE MARITIME : 1936

(EXTRAIT DU BULLETIN DE STATISTIQUE N° 7, JUILLET 1937)

Ministerie van Binnenlandsche Zaken. — Centrale Dienst voor de Statistiek

ZEEVISSCHERIJ : 1936

(UITTREKSEL UIT HET STATISTISCH BULLETIN N° 7, JULI 1937)

STATISTIQUE DE LA PÊCHE MARITIME. — 1936

REPARTITION SUIVANT LA NATURE DES EMBARCATIONS, DU POISSON INTRODUIT INDEELING, NAAR DEN AARD DER VAARTUIGEN, VAN DEN IN BELGIE RECHTSTREEKS

(Source : Administration de la Marine.)

ESPECES DE POISSONS	MER COTIERE KUSTZEE		MER DU NORD — NOORDZEE				Islande IJsland		Moray-Firth	
	B. à moteur ponté Gedekte motorvaartuigen	Meridionale Zuiden		Centrale Midden		Septentrionale Noorden				
		B. à vapeur Stoom- vaartuigen	B. à moteur Motor- vaartuigen	B. à vapeur Stoom- vaartuigen	B. à moteur Motor- vaartuigen	B. à vapeur Stoom- vaartuigen	B. à moteur Motor- vaartuigen	B. à vapeur Stoom- vaartuigen	B. à moteur Motor- vaartuigen	
I. Poissons de fond.										
Lotte	—	1.705	1.315	—	571	9.655	7.185	180	5.830	27.805
Vive	151	100	120.527	—	2.286	—	—	—	—	—
Grondin rouge	—	500	4.860	—	350	—	—	—	—	—
Barbue	1.213	1.269	97.604	162	201.288	7.927	—	—	315	1.440
Latour	—	370	579	—	5.943	217	315	—	30	—
Ellobot	—	474	—	—	—	2.981	14.435	467	240	421
Berger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55
Cabillaud	1.945	12.625	162.231	265	198.357	213.626	1.333.475	152.780	219.970	194.774
Sébastien	—	—	—	—	—	325	292.365	6.095	—	—
Grondin	589	5.575	156.989	—	17.585	31.630	—	—	675	20.295
Surmulet	—	—	80	—	—	74.055	540.580	20.425	11.190	6.680
Colin	—	8.345	1.435	—	—	15.015	112.246	4.035	5.030	16.012
Lingue	—	2.095	110	—	1.400	1.985	8.860	—	450	210
Brosme	—	3.570	1.140	—	125	19.405	325	—	16.400	124.944
Merlu	—	6.640	1.538.394	2.310	1.478.500	20.338	8.535	—	1.485	9.670
Plie	73.554	2.995	6.789	—	—	2.170	—	—	350	550
Scaurel	289	3.235	625.994	280	73.548	23.380	15.475	1.400	2.735	8.820
Raie	14.753	—	3.850	—	—	—	—	—	—	225
Raie radiée	—	425	11.972	—	1.170	—	—	—	—	—
Rouget	—	1.805	167.310	350	39.277	7.415	4.020	200	125	8.130
Limande	15.315	1.135	755	—	12.790	8.290	24.180	490	1.435	5.662
Flotte	—	37.385	26.747	—	64.030	205.375	320.195	40.980	31.440	228.795
Eglefin	—	2.700	170	—	—	21.800	44.000	400	3.810	19.715
Sole d'Ecosse	—	490	7.039	—	415	12.715	12.995	510	8.315	34.952
Sole limande	—	700	40.390	—	1.980	—	—	—	—	850
Tacaud	72	—	96	—	346	42	—	—	—	—
Esturgeon	—	2.649	269.305	178	297.029	13.547	—	—	498	2.951
Turbot	2.124	1.241	651.293	742	932.890	222	—	—	2.350	538
Sole	10.387	500	—	—	200	3.615	—	—	15.810	4.847
Merlan jaune	12	49.060	930.342	150	450.441	139.185	80.565	1.505	123.130	—
Merlan	18.564	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Squale pelerin	12	—	109.810	—	2.650	3.405	8.355	—	3.850	6.650
Petite roussette	—	250	56.649	—	250	500	—	—	550	600
Congre	1.468	250	4.074	—	—	390	—	—	360	1.980
Loup de mer	—	—	—	—	—	12.780	21.070	1.575	150	2.205
Dorée	—	—	320	—	—	—	—	—	—	—
Autres espèces	12.750	—	4.048	—	3.231	9.705	4.110	—	8.855	1.390
Total I	153.198	148.488	5.002.197	4.437	3.798.833	861.065	2.853.286	231.042	342.248	854.296
II. Poissons pélagiques.										
Hareng	82.173	731.125	8.244.405	—	705	162.315	100	—	—	375
Maquereau	1.199.725	71.075	1.067	—	573	91.165	—	—	3.240	765
Esprot	220.294	—	29	—	—	—	—	—	—	—
Total II	1.502.192	802.200	8.245.501	—	1.278	253.480	100	—	3.240	1.140
III. Crustacés et mollusques.										
Seiche	—	1.500	2.100	—	—	1.450	—	—	—	—
Buccins	—	—	15.920	50	11.447	—	—	—	—	—
Crabes	92	—	4.554	—	35.375	—	—	—	—	200
Homards	17	—	1.787	—	1.061	—	—	—	—	—
Petits homards	—	3.300	172.725	—	31.589	595	1.380	—	1.065	15.400
Crevettes et autres espèces	3.496.069	—	2.530	—	3.280	—	—	—	—	120
Total III	3.496.178	4.800	199.616	50	82.752	2.045	1.380	—	1.065	15.720
Total général (Pêche belge)										
	5.151.568	955.488	13.447.314	4.487	3.882.863	1.116.590	2.854.766	231.042	346.553	871.156
(1) B. — PÊCHE ÉTRANGÈRE (en kg.)										
Poissons de fond	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poissons pélagiques	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
C. — TOTAL : PÊCHE BELGE ET PÊCHE ÉTRANGÈRE (en kg.)										
	5.151.568	955.488	13.447.314	4.487	3.882.863	1.116.590	2.854.766	231.042	346.553	871.156

(1) Dont 55,102 kg. de poisson introduit en Belgique par bateaux à moteur.

N. B. — Le nombre de jours de mer a été de 4,515 pour les bateaux à vapeur, de 86,205 pour les bateaux à moteur pontés et de 122 pour les bateaux à moteur ouverts et mi-pontés; le nombre de jours de pêche étant pour les mêmes catégories respectivement de 2,575, 72,150 et 122. La production moyenne par jour de mer a été, dans le même ordre, de 1,818 kg. (4,309 fr.), 372 kg. (1,171 fr.) et 816 kg. (588 fr.), et par jour de pêche de 3,189 kg. (7,556 fr.), 445 kg. (1,399 fr.) et 816 kg. (588 fr.).

STATISTIEK VAN DE ZEEVISSCHERIJ. — 1936

DIRECTEMENT EN BELGIEQUE DES DIFFÉRENTS CHAMPS DE PÊCHE
VAN DE VERSCHILLENDE VISCHGRONDEN INGEVOERDEN VISCHE

(Bron : Beheer van het Zeevezen).

Ecosse occidentale West-Schotland	Manche Kanaal		Canal de Bristol Kanaal van Bristol		Ierland méridionale Zuid-Ierland		Portugal Maroc		VISCHESOORTEN
	B. à vapeur Stoom- vaartuigen	B. à vapeur Stoom- vaartuigen	B. à vapeur Stoom- vaartuigen	B. à vapeur Stoom- vaartuigen	B. à vapeur Stoom- vaartuigen	B. à vapeur Stoom- vaartuigen	B. à vapeur Stoom- vaartuigen	B. à vapeur Stoom- vaartuigen	
440	85	1.485	12.614	16.097	182.615	435	11.170	595	I. Diepzuwemende visch.
—	—	50	2.073	—	711	—	—	—	Aaltraps
470	—	5.050	33.985	13.075	129.330	290	4.975	—	Arend
317	176	439	8.926	1.743	35.997	522	4.368	1.090	Engelsche soldaat
—	—	75	—	10.543	580	—	—	370	Griet
—	—	—	—	46	—	—	—	—	Haringshaai
28	—	—	—	1.169	1.637	78	1.042	—	Heilbot
102.075	34.665	685	3.655	66.478	232.913	59.160	212.290	—	Herder
—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kabeljaauw
11.300	7.800	700	26.465	28.650	407.505	4.060	30.575	550	Klipvisch
—	—	660	4.765	800	9.311	—	—	—	Knothaan
153.440	31.820	—	—	38.565	22.927	34.150	21.350	150	Koningsvisch
3.030	2.255	175	635	20.029	58.549	2.785	12.205	—	Koolvisch
—	—	—	—	6.370	8.875	—	490	—	Leng
5.610	2.590	1.900	3.880	82.533	334.403	1.495	9.680	1.365	Lom
—	300	230	26.956	2.380	60.595	7.120	20.955	—	Mootmeid
—	—	—	—	12.780	11.520	—	—	1.000	Pladijs
—	—	—	—	66.405	811.375	4.780	46.120	9.365	Poor
6.895	2.430	16.845	151.828	7.180	128.670	905	9.705	1.660	Rog (keel)
90	300	1.900	21.246	2.870	25.940	100	930	1.770	Roodhaard
—	—	305	4.315	1.060	20.630	820	8.625	—	Schar
—	—	1.505	6.262	13.520	127.702	895	7.295	1.070	Schaat
1.230	220	—	4.250	970	3.775	250	120	—	Schelvich
3.155	685	—	10.640	26.765	506.129	1.545	24.715	—	Schol (Schotsche)
1.210	225	290	5.225	8.160	127.171	3.560	33.375	160	Schol (Steen)
610	—	4.100	66.580	12.055	158.370	3.640	18.250	22.065	Steenpost
—	—	—	18	20	73	—	—	3.907	Staur
—	299	576	17.188	4.061	66.477	561	5.371	765	Tarbot
402	—	638	20.263	5.775	173.873	1.596	18.575	4.706	Tong
—	42	—	—	6.950	55.240	12.855	26.700	450	Vlaswitling
6.855	2.265	—	2.210	50.620	268.144	14.780	122.210	—	Witting
29.670	16.640	2.710	39.500	880	6.880	—	—	1.100	Zeebars
—	—	350	850	22.650	249.320	1.750	6.490	—	Zeehaai
—	—	2.350	33.136	10.655	126.540	2.575	8.750	200	Zeehond
—	200	1.265	22.695	10.831	72.026	1.560	7.875	1.125	Zeepaling
215	110	375	3.940	—	—	—	—	—	Zeeuolf
—	—	—	—	3.505	36.800	150	1.330	150	Zonnevisch
150	—	300	2.990	1.500	9.085	3.710	1.450	—	Andere soorten
5.695	250	—	3.000	—	—	—	—	—	Totaal I
333.007	103.357	46.058	545.032	557.690	4.471.688	166.127	676.986	27.931	II. Pelagische visch.
—	—	—	4.900	1.326.685	86.220	—	860	—	Haring
—	—	—	—	528.690	5.480	—	260	—	Makreel
—	—	—	—	—	—	—	—	—	Sprot
—	—	—	4.960	1.855.375	91.700	—	1.120	—	Totaal II
—	—	—	—	—	—	—	—	—	III. Schaal- en weekdieren.
—	—	—	1.450	—	1.000	—	—	—	Inktvisch
—	—	—	200	—	1.230	—	—	—	Kinklorens
—	—	—	940	—	2.775	—	—	250	Krabben
—	—	8	192	24	694	—	11	—	Kreeften
—	—	—	8.660	2.895	10.335	—	—	—	Kreeftjes
—	—	—	860	390	8.740	—	524	—	Garnalen en andere soorten
—	—	—	—	—	—	—	—	—	Totaal III
—	—	8	12.302	3.309	24.774	—	535	—	Algemeen totaal (Belgische vangst)
333.007	103.357	46.066	562.234	2.416.374	4.588.162	166.127	678.641	27.931	Diepzuwemende visch
—	—	—	5.927	—	—	—	—	—	Pelagische visch
—	—	—	525	—	—	—	—	—	Totaal
—	—	—	6.452	—	—	—	—	—	
TOTAAL : BELGISCHE EN VREEMDE VANGST									
333.007	103.357	46.066	562.234	2.416.374	4.588.162	166.127	678.641	27.931	
VREEMDE VANGST (in kg.)									
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	

(1) Waaraan 55,102 kg. visch in België ingevoerd met motorvaartuigen.
N. B. — Het aantal dagen op zee beliep 4,515 voor de stoomvaartuigen, 86,205 voor de gedeekte motorvaartuigen en 122 voor de open en halfgedekte motorvaartuigen;
het aantal vischdagen voor genoemde categorieën beliep respectievelijk 2,575, 72,150 en 122. De gemiddelde opbrengst per dag op zee bedroeg in deze volgorde : 1,818 kg.
(4,309 fr.), 372 kg. (1,171 fr.) en 816 kg. (588 fr.) en per vischdag : 3,189 kg. (7,556 fr.), 445 kg. (1,399 fr.) en 816 kg. (588 fr.).

QUANTITÉ ET VALEUR DU POISSON DÉBARQUÉ DANS LES DIFFÉRENTS PORTS DE PÊCHE DE BELGIQUE
HOEVEELHEID EN WAARDE ELKER SOORT VISCH GELOST IN DE VERSCHILLENDE VISSCHERIJHAVENS VAN BELGIË

(Source : Administration de la Marine)

(Bron : Beheer van het Zeevezen)

ESPÈCES DE POISSONS	PORTS — HAVENS						TOTAL - TOTAAL		VISCHSOORTEN
	OOSTENDE OSTENDE		BLANKENBERGHE		ZEEBRUGGE		NIEUWPOORT NIEUPOORT		
	Kg.	Fr.	Kg.	Fr.	Kg.	Fr.	Kg.	Fr.	
I. Poissons de fond.									
Lotte	301.536	1.941.883	—	—	—	—	658	—	I. Diepzwenmende visch
Vive	22.918	236.032	5.507	41.883	94.631	761.802	3.027	29.808	Alarups
Grondin rouge	287.625	505.700	—	—	—	—	—	—	Arend
Barbue	352.469	2.427.787	8.388	62.759	24.277	236.985	8.710	78.486	Engelsche soldaat
Latour	18.652	55.434	—	—	—	—	—	—	Griet
Elibot	19.064	216.910	—	—	—	—	—	—	Haringshaat
Berger	4.063	60.358	—	—	—	—	—	—	Heilbot
Cabillaud	3.106.305	9.437.053	6.817	13.744	7.880	29.323	22.613	47.275	Herder
Sébaste	298.785	626.307	—	—	—	—	—	—	Kabeljaan
Grondin	715.890	667.860	2.924	4.218	55.347	60.745	12.802	23.040	Klipvoisch
Surmulet	18.848	51.257	—	—	—	—	—	—	Knorhaan
Colin	964.677	1.507.936	—	—	275	350	—	—	Koningsvoisch
Lingue	256.011	597.242	—	—	—	—	—	—	Koolbisch
Brosme	27.365	41.900	—	—	—	—	—	—	Leng
Merlu	709.212	2.167.520	—	—	—	—	—	—	Lom
Plie	2.346.714	6.160.253	97.381	333.504	555.968	2.354.354	258.649	724.238	Mootmeid
Scaurel	37.070	30.813	4.270	2.276	—	—	2.103	2.491	Pladijs
Raie	2.548.308	6.244.198	30.523	106.280	343.543	778.534	89.841	267.386	Poor
Raie radiée	552.964	1.706.141	15	54	—	—	—	—	Rog
Rouget	208.320	658.034	100	393	5.019	21.491	543	2.233	Rog (Keel)
Limande	129.667	437.225	16.291	71.038	65.097	294.150	40.555	194.440	Roodbaard
Flotte	340.898	923.115	—	—	—	—	—	—	Schar
Eglefin	966.070	3.216.431	—	—	—	—	—	—	Schaal
Sole d'Ecosse	665.294	2.196.681	—	—	—	—	—	—	Schelvisch
Sole limande	255.434	1.259.048	35	74	29	228	4	38	Schol (Schotsche)
Tacaud	324.760	537.589	325	246	850	2.260	4.177	4.662	Schol (Steen)
Esturgeon	4.502	75.648	—	—	—	—	—	—	Sleempost
Turbot	553.053	4.921.506	6.287	83.391	144.343	1.601.281	17.505	203.644	Stear
Sole	1.608.859	23.526.084	30.375	409.942	379.170	5.622.587	58.078	804.252	Tarbot
Merlan jaune	146.464	378.820	106.080	139.411	406.114	578.806	137.883	177.312	Tong
Merlan	1.719.991	2.917.647	—	—	—	—	—	—	Vlaswitting
Bar	63.620	69.794	—	—	—	—	—	—	Witting
Squale pèlerin	433.376	370.109	210	286	54.240	46.566	627	612	Zeebars
Petite rousette	268.112	244.764	3.110	4.189	1.275	1.880	16.520	19.866	Zeehaai
Congre	156.773	395.516	125	181	—	—	144	856	Zeehond
Loup de mer	37.780	74.673	—	—	—	—	—	—	Zeepaling
Dorée	86.655	315.939	30	89	70	235	20	66	Zeevolf
Autres espèces	57.391	69.752	12.905	54.574	200	365	2.248	4.685	Zonnevisch
Total I.	20.615.495	77.270.959	331.698	1.328.532	2.138.328	12.391.942	676.131	2.586.095	Andere soorten
II. Poissons pélagiques.									
Hareng	10.554.361	9.119.564	15	22	3.250	3.144	82.237	99.649	II. Pelagische visch
Maquereau	702.315	1.123.014	—	—	—	—	—	—	Haring
Esprot	1.075.488	795.905	—	—	34.470	13.420	310.090	329.834	Makreel
Total II.	12.332.164	11.038.483	15	22	37.720	16.564	392.327	429.483	Sprot
III. Crustac. et mollusq.									
Seiche	7.500	2.785	—	—	—	—	—	—	III. Schaal- en weekdieren
Buccins	28.847	50.093	—	—	—	—	—	—	Inktvisch
Crabes	43.565	17.813	—	—	15	306	606	1.155	Kinkhorens
Homards	4.065	69.569	99	3.172	155	2.301	816	16.310	Krabben
Petits homards	247.979	686.585	—	—	—	—	—	—	Kreeften
Crevettes et aut. esp.	1.115.766	4.350.762	114.332	550.745	2.000.123	8.412.912	286.197	999.670	Kreeftjes
Total III.	1.447.722	5.177.607	114.431	553.917	2.000.293	8.415.519	287.619	1.017.135	Garnalen en and. soort.
Total général (Pêche belge.)	34.395.381	93.487.049	446.144	1.882.471	4.176.341	20.824.025	1.356.077	4.032.713	Totaal III.
Algemeen totaal (Belgische vangst)									
Poissons de fond	5.927	24.997	—	—	—	—	—	—	Diepzwenmende visch
Poissons pélagiques	525	520	—	—	—	—	—	—	Pelagische visch
Total.	6.452	25.517	—	—	—	—	—	—	Totaal
(1)									
C. — TOTAL : PÊCHE BELGE ET ÉTRANGÈRE. — TOTAAL : BELGISCHE EN VREEMDE VANGST.									
34.401.833	93.512.566	446.144	1.882.471	4.176.341	20.824.025	1.356.077	4.032.713	40.380.395	(2)
								(2)	

(1) Pays d'origine : France.
(2) Non compris 91,627 kg. de poisson de fond, d'une valeur de 302,037 fr., débarqué à Anvers.
(2) Niet inbegrepen 91,627 kg. diepzwenmende visch ter waarde van 302,037 frank gelost te Antwerpen.

QUANTITÉ ET VALEUR DU POISSON DE PÊCHE BELGE INTRODUIT PAR DES BATEAUX BELGES
HOEVEELHEID EN WAARDE VAN DEN VISCHE VAN BELGISCHE VANGST AANGEVOERD MET BELGISCHE VAARTUIGEN

(Source : Administration de la Marine)

(Bron : Beheer van het Zeevezen)

ESPÈCES DE POISSONS		Bateaux à vapeur Stoomvaartuigen		Bateaux à moteur pontés Gedekte molo. vaartuigen		TOTAL - TOTAAL		VISCHSOORTEN
		(I)		(I)				
CHALUT — TRAWL		Kg.	Fr.	Kg.	Fr.	Kg.	Fr.	
I. Poissons de fond.								
Lotte	42.847	280.775	258.749	1.661.765	301.596	1.942.540		I. Diepzwemmende visch.
Vive	150	1.410	125.933	1.068.115	126.083	1.069.525		Adriaps
Grondin rouge	20.375	49.839	267.250	455.861	287.625	505.700		Arend
Barbue	12.659	92.512	381.897	2.718.326	394.586	2.810.838		Engelsche soldaat
Latour	11.550	32.990	7.102	22.444	18.652	55.434		Griet
Ellobot	18.015	204.585	1.049	12.325	19.064	216.910		Haringshaai
Berger	1.275	16.795	2.788	43.563	4.063	60.358		Heilbot
Cabillaud	1.995.152	5.852.649	1.148.893	3.675.865	3.144.045	9.528.514		Herder
Sébaste	292.690	611.597	6.095	14.730	298.785	626.327		Kabeljaan
Grondin	81.590	92.376	705.510	663.972	787.100	756.348		Klipvisch
Surmulet	1.730	5.542	17.118	45.715	18.848	51.257		Knorhaan
Colin	859.475	1.373.015	105.487	135.294	964.962	1.508.309		Koningsvisch
Lingue	159.590	385.222	96.421	212.020	256.011	597.242		Koolvisch
Brosme	17.665	28.245	9.700	13.655	27.365	41.900		Leng
Merlu	131.843	392.599	577.369	1.774.920	709.212	2.167.519		Lom
Plie	48.238	232.206	3.270.081	9.532.816	3.318.319	9.765.022		Moitemeid
Scurel	19.295	17.164	24.148	18.417	43.443	35.581		Pladijs
Raie	147.805	308.169	2.864.484	7.088.409	3.012.289	7.396.578		Poor
Raie radiée	11.735	41.705	541.244	1.664.490	552.979	4.706.195		Rog
Rouget	5.470	17.581	208.512	664.570	213.982	682.151		Rog (Keel)
Limande	14.695	44.932	264.039	1.040.512	278.734	1.085.444		Roodbaard
Flotte	53.105	119.840	287.793	803.275	340.898	923.115		Schar
Egelfin	588.390	2.268.966	379.782	950.508	968.172	3.219.474		Schaat
Sole d'Ecosse	102.005	380.961	563.289	1.815.720	665.294	2.196.681		Scheivisch
Sole limande	46.525	255.867	208.977	1.003.522	255.502	1.259.389		Schol (Scholsche)
Tacaud	21.555	35.334	308.557	509.424	330.112	544.758		Schol (Steen)
Esturgeon	62	560	4.440	74.688	4.502	75.648		Steenpost
Turbot	22.892	225.380	698.480	6.585.868	721.372	6.811.248		Stear
Sole	14.871	213.450	2.062.700	30.158.870	2.077.571	30.372.320		Tarbot
Merlan jaune	33.975	88.566	112.501	290.278	146.476	378.844		Tong
Merlan	368.600	760.294	2.001.546	3.053.060	2.370.146	3.813.354		Vlasuitting
Bar	2.330	3.650	61.290	66.144	63.620	69.794		Witting
Squale pélerin	42.910	43.489	445.603	374.155	488.513	417.644		Zeebaars
Petite rousette	15.995	17.445	273.022	253.255	289.017	270.700		Zeehaai
Congre	15.646	39.775	141.396	356.778	157.042	396.553		Zeehond
Loup de mer	33.275	66.158	4.505	8.515	37.780	74.673		Zeeponing
Dorée	4.355	14.385	82.420	301.944	86.775	316.329		Zeevolf
Autres espèces	32.945	48.987	39.799	80.390	72.744	129.377		Zonnevisch
Total I	5.293.310	14.665.415	18.559.969	79.214.178	23.853.279	93.879.593		Andere soorten
II. Poissons pélagiques.								
Hareng	2.213.210	3.663.717	8.357.275	5.464.632	10.570.485	9.128.349		Totaal I
Maquereau	693.770	1.106.133	8.545	16.881	702.315	1.123.014		II. Pelagische visch.
Esprot	—	—	120.720	159.671	120.720	159.671		Haring
Total II	2.906.980	4.769.850	8.486.540	5.641.184	11.393.520	10.411.034		Makreel
III. Crustacés et mollusques.								
Seiche	2.950	678	4.550	2.108	7.500	2.786		Sprot
Buccins	50	60	28.797	50.033	28.847	50.093		Totaal II
Crabes	—	—	44.186	19.274	44.186	19.274		III. Schaal- en weekdieren.
Homards	32	646	5.103	90.706	5.135	91.352		Inktvisch
Petits homards	8.850	20.512	239.129	666.073	247.979	686.585		Kinkhorens
Crevettes	—	—	3.495.249	14.292.772	3.495.249	14.292.772		Krabben
Autres espèces	390	250	20.779	21.067	21.169	21.317		Kreeften
Total III	12.272	22.146	3.837.793	15.142.033	3.850.065	15.164.179		Kreeftjes
Total général	8.212.562	19.457.411	30.884.302	99.997.395	39.096.864	119.454.806		Garnalen
								Andere soorten
								Totaal III
								Algemeen totaal

(1) Non compris sous ces rubriques les quantités de poisson suivantes de :

- a) 26,360 kg. de hareng (valeur 12,482 fr.) et 1,199,725 kg. de maquereau (valeur 907,710 fr.) capturés au « stroomnet ».
- b) 99,603 kg. de maquereau (valeur 71,779 francs) capturé au « stroomnet » et introduit en Belgique par bateaux ouverts et mi-pontés.
- c) 43,018 kg. de hareng (valeur 81,548 fr.) capturé au « drijfnet ».

(1) Onder deze rubrieken zijn niet begrepen volgende hoeveelheden visch :

- a) 26,360 kg. haring (waarde 12,482 fr.) en 1,119,725 kg. makreel (waarde 907,710 frank) gevangen met het stroomnet.
- b) 99,603 kg. makreel (waarde 71,779 frank) gevangen met het stroomnet en in België ingevoerd met open en halfgedekte vaartuigen.
- c) 43,018 kg. haring (waarde 81,548 frank) gevangen met het drijfnet.

PROVENANCE DU POISSON VENDU A LA MINQUE DE BRUXELLES. — NOMBRE DE COLIS ET VALEUR DU POISSON
HERKOMST VAN DEN IN DE BRUSSELSCHÉ VISCHMIJN VERKOCHTEN VISCH. — AANTAL COLLI'S EN WAARDE VAN DEN VISCH

Lieux de provenance	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936		Plaatsen van herkomst
								Colis Colli's	Valeur Waarde fr.	
Oostende	8.500	4.707	4.244	8.466	24.057	23.971	29.112	35.315	6.000.716	Oostende
Blankenberghe	1.326	1.296	1.756	1.875	539	—	—	—	—	Blankenberghe
Autres localités du pays	1	2	—	—	—	—	—	—	—	Autres localités uit het land
Pays-Bas	31.873	36.448	47.523	48.777	9.295	6.679	4.436	3.402	898.029	Nederland
Angleterre	353	331	478	849	5.743	4.071	1.681	1.764	750.027	Engeland
Allemagne	22.783	28.753	21.538	14.288	9.536	6.062	2.592	1.176	338.523	Duitschland
France	103	84	89	363	364	150	29	98	28.544	Frankrijk
Norvège	1.154	1.255	735	822	6.409	4.464	6.047	5.435	1.510.349	Noorwegen
Danemark	4.432	3.452	1.179	3.445	8.968	7.355	4.907	7.314	1.287.057	Denemarken
Suède	—	—	—	—	255	1.037	335	153	49.796	Zweden
Total (colis)	70.525	76.328	77.562	78.885	65.166	53.789	49.739	54.657	—	Total (colli's)
Valeur (francs)	14.354.584	15.197.512	15.439.340	14.054.724	11.936.461	9.690.661	9.595.912	—	10.863.041	Waarde (francs)

PRODUIT DE LA VENTE DU POISSON A LA MINQUE DE BRUXELLES
OPBRENGST VAN DEN VERKOOP VAN VISCH IN DE BRUSSELSCHÉ VISCHMIJN

ESPÈCES	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936		SOORTEN
								Kg.	Fr.	
Huîtres	1.673	5.273	1.456	1.665	913	1.221	571	1.198	1.555	Oesters
Homards et langoustes	20.093	6.049	22.693	26.628	8.428	10.274	7.854	454	5.410	Kreeften en stekelkrabben
Saumons	12.340	8.630	16.398	20.704	16.000	4.182	8.201	363	5.424	Zalm
Soles	880.424	630.651	725.287	938.801	1.024.044	819.714	967.810	71.153	875.948	Tong
Barbues	78.997	53.327	83.163	70.711	30.974	18.559	13.019	1.951	15.234	Griet
Cabillauds	4.498.088	5.019.580	5.648.557	5.804.233	5.063.165	4.450.445	3.567.673	914.315	4.132.078	Kabeljauw
Turbots	307.794	196.977	229.641	252.042	183.004	173.656	250.775	35.075	291.097	Tarbot
Esturgeons	2.364	6.114	4.422	3.843	1.753	2.120	8.105	482	5.149	Steur
Flétans	123.366	75.459	95.525	169.805	66.668	19.414	37.575	8.985	91.363	Heilbot
Plics	1.718.766	1.825.256	1.516.862	1.124.689	858.102	612.209	613.286	180.331	636.363	Pladijs
Raies et flottes	2.080.696	2.117.670	2.050.438	1.838.577	1.620.760	1.378.084	1.440.411	431.959	1.688.966	Rog en vleet
Eglefins	1.554.370	1.937.825	1.769.613	1.287.727	977.257	577.275	562.618	173.304	658.222	Schelsch
Maquereaux	257.440	287.651	269.642	171.485	80.324	96.308	149.874	69.991	138.705	Makreel
Poisson de rivière	5.714	6.787	5.514	4.270	6.190	1.736	5.919	1.849	6.469	Rivierisch
Autres espèces	2.812.449	3.020.263	3.000.125	2.339.544	1.998.879	1.525.464	1.962.221	836.842	2.311.058	Andere soorten
TOTAUX	14.354.574	15.197.512	15.439.340	14.054.724	11.936.461	9.690.661	9.595.912	2.728.252	10.863.041	TOTALEN

PRODUIT DE LA VENTE DU POISSON A LA MINQUE D'ANVERS
OPBRENGST VAN DEN VERKOOP VAN VISCH IN DE ANTWERPSCHE VISCHMIJN

Années Jaren	Poisson de rivière Rivierisch Fr.	Pêche ostendaise Oostendische visscherij Fr.	Pêche étrangère Vreemde visscherij Fr.	TOTAL TOTAAL Fr.	Années Jaren	Poisson de rivière Rivierisch Fr.	Pêche ostendaise Oostendische visscherij Fr.	Pêche étrangère Vreemde visscherij Fr.	TOTAL TOTAAL Fr.
1928	267.742	66.381	3.445.693	3.779.816	1934	—	1fr. 724.723	1fr. 213.814	1fr. 938.537
1929	51.518	19.440	963.058	1.034.017	1935	—	1kil. 370.951	1kil. 136.394	1kil. 507.345
1930	273.689	823.801	10.636.114	11.733.604	1936	—	1fr. 756.243	1fr. 173.167	1fr. 929.410
1931	—	1.202.691	9.072.231	10.274.922	—	—	1kil. 346.766	1kil. 108.747	1kil. 455.513
1932	—	366.252	1.756.715	2.122.967	—	—	1fr. 622.766	1fr. 190.804	1fr. 813.570
1933	—	1fr. 401.688	1fr. 522.662	1fr. 924.350	—	—	1kil. 331.518	1kil. 111.857	1kil. 443.375
		1kil. 321.497	1kil. 266.260	1kil. 587.758					

TONNAGE DU POISSON DE MER TRANSPORTÉ PAR CHEMIN DE FER EN 1936, A DESTINATION DES CENTRES DE CONSOMMATION BELGES ET ÉTRANGERS (CHARGE COMPLÈTE)
GEWICHT VAN DEN ZEEVISCH IN 1936 PER SPOORWEG VERVOERD NAAR DE BELGISCHE EN VREEMDE VERBRUIKSCENTRA (WAGENLADING)

GEWICHT VAN DEN ZEEVISCH IN 1936 PER SPOORWEG VERVOERD NAAR DE BELGISCHE EN VREEMDE VERBRUIKSCENTRA (WAGENLADING)												
STATIONS-DÉPART	Centres de consommation belges Belgische verbruikscentra	CENTRES DE CONSOMMATION ÉTRANGERS VREEMDE VERBRUIKSCENTRA								Total général — Algemeen totaal	STATIONS VAN VERTREK	
		Alle- magne Duitsch- land	Autriche Oosten- rijk	France Frank- rijk	Italie Italië	Grand- Duché de Lux. Gr.-H. Luxem- burg	Pays-Bas Neder- land	Tchéco- slovaquie Tsjecho- Slowaکیه	Suisse Zwitser- land			Total Totaal
Adinkerke-Panne.	14	207	10	—	—	—	—	48	—	265	Adinkerke-Panne	
Nieuport	40	13	—	—	—	—	—	—	—	13	Nieuwpoort	
Oostende	513	6,605	31	38	15	72	117	—	—	6,878	Oostende	
Zeebrugge	10	—	—	—	—	—	—	—	14	522	Zeebrugge	
TOTAL	577	6,825	41	38	15	72	165	—	14	7,678	TOTAAL	

A. SITUATION — STAND.

Années Jaren	RECETTES — ONTVANGSTEN			DEPENSES — UITGAVEN			SOLDE — SALDO		Situation du fonds de réserve Stand van het reservefonds Fr.
	ordinaires gewone Fr.	extraordinaires (intérêts acquis) buitengewone (vervoeren interesten) Fr.	Total Totaal Fr.	pensions payées uitgekeerde pensioenen Fr.	frais d'administration kosten van beheer Fr.	Total Totaal Fr.	bénéficiaire batig Fr.	déficiaire nadeelig Fr.	
1929	655.497.50	71.467.72	726.965.22	592.190.00	6.003.15	598.193.15	128.772.07	—	1.496.852.79
1930	723.096.21	64.792.96	787.889.17	679.204.00	10.871.90	690.075.90	97.813.27	—	1.524.407.98
1931	575.008.34	56.205.37	631.213.71	773.171.00	12.572.00	785.743.00	—	154.529.29	1.308.825.28
1932	523.686.59	47.314.63	571.001.22	736.234.20	9.138.65	769.747.60	—	198.746.38	1.117.037.99
1933	498.532.78	40.708.34	539.241.12	(a) 24.374.75 634.418.00	21.399.40	727.428.15	—	188.187.03	915.028.71
1934	477.592.21	35.265.53	512.857.74	(a) 71.610.75 571.360.30	9.178.30	627.104.35	—	114.246.61	866.806.89
1935	630.460.45	23.500.13	653.960.58	(a) 46.565.75 510.518.80	7.800.85	521.130.90	132.829.68	—	1.010.617.39
1936	695.110.57	20.400.40	715.510.97	(a) 2.811.25 620.922.10 (a) 49.384.75	9.097.24	679.404.09	36.106.88	—	1.076.449.31

(a) Sommes remboursées aux armateurs pour les cartes de pension. — (a) Terugbetaald aan de reeders voor de pensioenkaarten.

B. RÉPARTITION SUIVANT LA QUALITÉ DES BÉNÉFICIAIRES DES INDEMNITÉS ALLOUÉES EN 1936.
B. INDEELING NAAR DEN AARD DER STEUNVERKRIJGENDE, VAN HET STEUNGELD VERLEEND IN 1936

	BÉNÉFICIAIRES			STEUNVERKRIJGENDE		
	Nombre des bénéficiaires Aantal gesteunden	Montant des indemnités Bedrag van het steungeld		1935	1936	
1. Veuves de pêcheurs morts en service ou qui ont navigué jusqu'à l'âge de 60 ans	111	fr. 188	fr. 168.630.—	101.500.—	168.630.—	1. Weduwen van op dienst overleden visschers of van visschers die tot 60 jaar gevaren hebben.
Leurs enfants mineurs	17	13	—	—	—	Haar minderjarige kinderen.
2. Veuves de pêcheurs décédés à terre ou qui n'ont pas navigué jusqu'à l'âge de 60 ans :	82	—	—	50.830.—	—	2. Weduwen van visschers die aan land overleden zijn of die niet tot 60 jaar gevaren hebben.
a) âgées de 60 ans	31	31	—	17.155.—	—	a) 60 jaar oud.
b) âgées de moins de 60 ans	15	16	—	—	19.940.—	b) beneden 60 jaar.
3. Pêcheurs âgés de 60 ans ayant navigué pendant plus de 25 ans	248	266	—	257.645.—	277.485.—	3. Haer minderjarige kinderen.
Veuves âgées de 60 ans	124	127	—	—	—	Visschers van 60 jaar die meer dan 25 jaar gevaren hebben.
Enfants mineurs	12	17	—	—	—	Weduwen van 60 jaar.
4. Pêcheurs âgés de 62 ans ayant navigué pendant 15 à 25 ans	3	4	—	2.120.—	5.130.—	4. Visschers van 62 jaar die 15 tot 25 jaar gevaren hebben.
Femmes ou veuves âgées de 60 ans	1	2	—	—	—	Vrouwen of weduwen van 60 jaar.
5. Pêcheurs malades	41	48	—	25.885.—	28.185.—	5. Zieke visschers.
Leurs femmes	33	36	—	—	—	Hun vrouwen.
6. Pêcheurs âgés de 60 ans	47	57	—	27.980.—	67.740.—	6. Hun minderjarige kinderen.
Leurs enfants mineurs	55	63	—	—	—	Kustvisschers van 60 jaar.
Pêcheurs côtiers âgés de 60 ans	28	30	—	—	—	Hun vrouwen van 60 jaar.
7. Veuves de pêcheurs côtiers :	13	16	—	9.345.—	—	7. Weduwen van kustvisschers.
a) âgées de moins de 60 ans	10	19	—	13.420.—	15.700.—	a) beneden 60 jaar.
b) âgées de 60 ans	18	12	—	—	—	b) boven de 60 jaar.
8. Pêcheurs côtiers malades	7	12	—	—	—	8. Haer minderjarige kinderen.
Leurs femmes	3	9	—	—	—	Zieke kustvisschers.
Leurs enfants mineurs	2	1	—	3.040.—	12.020.—	Hun vrouwen.
Autres dépenses	68	95	—	21.555.90	75.229.09	Hun minderjarige kinderen.
Total	969	1.062	521.130.90	679.404.09	715.510.97	Andere uitgaven

SITUATION DE LA CAISSE DE PRÉVOYANCE ET DE SECOURS DES PÊCHEURS DE LA PANNE
STAND DER HULP- EN VOORZORGSKAS DER VISSCHERS TE DE PANNE

Années Jaren	Recettes Ontvangsten Fr.	Nombre de secours Aantal gesteunden		Secours alloués Verleende steun Fr.	En caisse In kas Fr.
		Veuves et mineurs Weduwen en minderjarigen	Pêcheurs malades, vieux, ou blessés Oude, zieke of gekwetste visschers		
1929	770	12	36	678	92
1930	754	10	33	643	111
1931	372	10	33	655	76
1932	867	12	29	609	258
</					